

ISSN 1844 - 2358
ISSN-L 1844 - 2358

Anul XVI • Nr. 212 • aprilie 2024 • editat de ECOSTAR 21 prin INTOL PRESS • www.culturaarsmundi.ro

Cuprins:

- MEDVEDOV - G.
Petre CICHIRDAN pag. 1
- „ACADEMIA DE SUB PĂMÂNT?”
Mihai SPORIȘ pag. 2
- IDEALIZAREA ROMÂNIEI INTERBELICE (XIII)
Gheorghe DUMITRAȘCU pag. 3
- REZULTATE MEDIOCRE LA SIMULAREA
BACALAUREATULUI 2024
Gheorghe PANTELIMON pag. 4
- POEM PENTRU PRIMĂVARĂ
Ilie GORJAN pag. 4
- VIAȚĂ, VIAȚĂ...
KIS Peter pag. 4
- UN PROIECT PENTRU VIITORUL CULTURAL AL
RÂMNICULUI (III)
Gheorghe DEACONU pag. 5
- FESTIVALUL NAȚIONAL DE PROZĂ SCURTĂ „GIB
MIHĂESCU”, EDIȚIA A XXVI-A
Cristina NĂLBITORU pag. 6
- ALPHORNUL, PREZENT LA FILARMONICA „ION
DUMITRESCU” ÎN STAGIUNEA CURENTĂ
Ovidiu Cristian DINICĂ pag. 6
- DIN REVISTE LUATE... ȘI-N REVISTĂ DATE
Mihai MUSTĂȚEA pag. 7
- HOREZU, PĂMÂNTUL CARE MODELEAZĂ ISTORII
Maria DOBRESCU pag. 8
- LEGENDA TUNELULUI DE SUB OLT DE LA
MĂNĂȘTIREA COZIA
C. GEANTĂ pag. 8
- CÂND S-AU STINS ȘI ULTIMELE CLOPOTE ÎN LACRIMI
Tudor CICU pag. 9
- VISUL ANDRADEI
Constantin GEANTĂ pag. 9
- DESTIN NEMĂPLINIT DE INVENTATOR
Teofil PREDA pag. 10
- DESPRE INVENȚIE - INOVAȚIE
Leontina RUS pag. 10
- MĂNĂȘTIREA BISTRITA: TEZAUROUL CULTIC (II)
Arhim. Veniamin MICLE pag. 11
- ION NĂLBITORU, TRIPLĂ LANSARE DE CARTE LA
RÂMNICU VÂLCEA
Ana VASILE pag. 12
- ACADEMIA DOMNEASCĂ DE LA BUCUREȘTI. REPERE
CALENDARISTICE: 1694-1864-2024
Tanța TĂNĂSESCU pag. 13
- PRIMĂRIA MUNICIPIULUI VÂLCEA
Biroul de Presă pag. 14
- NEMAIPOMENITA CUTEZANȚĂ, NUMIREA
CA ȘEF DE LOT
Ligia NICOLESCU pag. 14
- ISTORIA PICTURII ROMÂNEȘTI - APRILIE
Emil MANZUR pag. 15
- ROMÂNIA, ANUL 2045 (EP. 14)
Silviu LAZĂR pag. 15
- EXPUNERE CU ÎNSCENĂRI VIZUALE ȘI ENUNȚURI
Marius DRĂGHICI pag. 16
- TRAIȘTIA CU PLANTE MEDICINALE
Ana-Maria LAZĂR pag. 16

MEDVEDOV - G.

Petre CICHIRDAN

Expoziție de anvergură, de artă plastică, pictură și sculptură, ambient tradițional, s-a deschis zilele trecute, 12 04 24, la Muzeul de istorie, interior și holul central, etaj; sub egida Consiliului Județean, curatori domnii: Claudiu Tulugea-directorul muzeului și Alin Pavelescu- directorul CJCPCT Vâlcea. Este a treia mare expoziție a artistului plastic vâlcean, independent, l-a care am participat noi, Intol Press; prima având loc în 2004 la Magazinul Cozia (Winmarkt), a doua în 2006 la Casa Sindicatelor și a treia, iată, acum (desigur, domnia sa a avut 9 expoziții personale între 1978 și 2024... 46 de ani de activitate artistică, plastică, în cadrul Centrului de Creație vâlcean și 21 ani de activitate expozițională, profesionistă cu adevărat și în care Gabriel Medvedov a practicat acest

stil pictural - vopsea alchidică pe bază de diluant - în prima perioadă, 2002 - 2010, pentru ca, mai apoi să treacă la un stil picto sculptural- culoare și relief de cele mai multe ori metalic- cu care entuziasmează privitorii din multe părți ale țării și ale lumii! Nu sunt mulți astăzi pe mapamond care să stăpânească atât de bine această tehnică, tehnologie, pe care noi o cunoaștem (la acest stil evoluat - cu multă manoperă) abia din anul 1990, luna iunie, când la Grand Palais în Paris, Expoziția mondială de pictură am văzut simezele verticale cu picto sculptură prezentată de japonezi. În nici un caz ce-am văzut atunci, nu se ridică la valoarea lucrărilor lui Medvedov de acum! Mai practică picto sculptura și Alexandru Trifu, la Geneva (avem și noi o lucrare în colecție), un pictor genial!... plecat din țară, undeva, în jurul anului 1980. Lucrările lui Gabriel Medvedov sunt și ele geniale fiindcă au dus tehnica (după succesul *alchidelor!*) aproape la paroxism, desfășurând-o pe arii îndrăznețe precum și în volume semnificative, însemnate. Noi, adepții ecoartei, aplaudăm acest postmodernism bazat pe tradiție spirituală și însemnat materială, și care valorifică impresionismul sfârșitului de secol XIX, și simbolismul, într-un suprealism perpetuu (vezi caii care sar din tablou) și care înseamnă viață! Ecoartă este această creație în care natura, speranța, viața! concubină cu omul tehnolog, care se trage din Eva și Adam.

*

În atrium, la etaj, Gabriel Medvedov își etalează pictura creată în trecutul imediat dominat de un expresionism - impresionism - abstract dominant printr-un evantai de culori și mișcarea lor intrinsecă,

desigur, simulată și obținut prin combinarea uleiurilor alchidice. Atât de dominantă această manieră de a picta, de a mișca culorile, încât nu de puține ori ai impresia (!) (da impresionism) că ești într-un mediu natural, că vezi chiar un peisaj real, un cer galactic pe care numai mama natură îl poate crea. Gabriel Medvedov își revendică stilul sau maniera ca fiind provenite din stilul și maniera de lucru, tehnologia, americanului Jackson Pollock, anii '50!...numai că noi îl legăm mai degrabă de pop art-ul unui Andy Warhol (ca impresie generată-senzație-stil nefigurativ-Warhol, printre altele, o are într-un tablou pe Marilyn Monroe multiplicată de n ori) mai ales și văzând lucrările din sala alăturată a acestui etaj...Deci părăsim *alchimia* din curtea interioară, care, parcă, ar fi o colecție de reclame, superioară, pentru produsele anorganice de pe celebra fostă platformă chimică vâlceană!

O colecție de inventică și inovație în care tehnologia artistului este secretă, așa cum secretă pare să fi fost în anii: '70, '75, '76, '80 tehnologia apei grele de la Uzina G (tot de pe platformă). Așa că noi i-am zis, astăzi, acestui pictor pop art al anului 2024, datorită tehnologiei sale inovativă și fără comparație în acest areal, *Medvedov - G!* ...Și, ca o sugestie pentru dl inginer fizician Dorel Mihai Constantinescu, autorul superbeii cărți „Povestea apei grele la Râmnicu Vâlcea”, Editura Antim Ivireanul, 2023, cel care acum pune bazele Muzeului Virtual al Tehnologiei și Cercetării Științifice la Râmnicu Vâlcea, să introducă în acest muzeu imagini din această expoziție!...căci se practică!

*

Trăim de câțiva ani într-o continuă teroare - a friicii, frică de terorismul internațional-terorismul asiatic-frică de virusii sub-micronici (pe care șmecherii lumii îi crează în epruvete), frica de bolile canceroase, frica față de schimbările climatice, și, iată, ceea ce nu credeam vreodată, a apărut mai tare ca niciodată frica de războaiele hibride și războaiele nucleare. Ca și cum Sodoma și Gomora, Hiroșima și Nagasachi, nu sunt decât niște simpatice povești despre pacea mondială...veșnică! Sala care găzduiește expoziția lui Gabriel Medvedov este *mobilată* în aceste zile, cu lucrări bi sau tri materiale, picto sculptură, funii-curele, vopseluri alchidice, lut modelat combinat cu tablă de alamă și ea modelată plastic...Cai, peste cai, steaguri cu cap de lup, platoșe, săbii, și topoare, lănci... Un adevărat arsenal al luptei între popoare, care se vrea o istorie milenară a păcii păstrate prin războaie!! o adevărată tragedie a războiului care a decimat împreună oameni și cai...Cai care sar din tablouri, dar

CULTURA vâlceană a primit premiul Ligii Scriitorilor Români (LSR) pe anul 2020

și cai care se iubesc ca oamenii, fac dragoste iepe și armăsari. Nenorocite de războaie în care au murit oameni timp de cinci mii de ani, dar în nici un caz tot atâtia cîți au murit în cele două războaie mondiale și la Hiroșima și la Nagasachi. Tablouri impresionante care sunt ca un strigăt contemporan pentru pace și împotriva războaielor incredibile, de astăzi, din Europa! și din Orientul Milociu...Expoziția lui Gabriel Medvedov este o chemare la pacea lumii, la o politică a dezvoltării în care omenirea, este cazul, trebuie să se trezească, să facă, cum cerea un mare învățat...doi pași înapoi și unul înainte!...da, opriți timpul în loc.

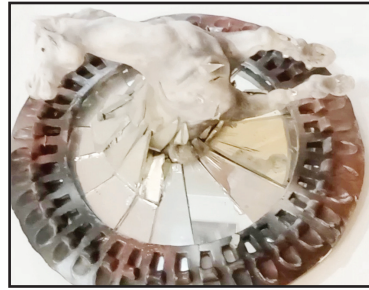
*

Culorile de pe paleta pictorilor (pe care Cella Delavrancea îi considera cei mai avansați intelectual (desigur, pictura lor): Constantin Iliescu, Emil Ștefănescu, Romulus Popescu, zeci de alți artiști plastici vâlțeni!...Uzina G, Medvedov G., pictor, mai mult decât atât și având culorile proprii ascunse sau etalate, simbolice, pentru culorile naturale!...De ce ne gândim la apa grea!? Ba nu, ne gândim la vopseluri și alama generalizată, lumească, râmniceană, metaloplastiată de oameni mărunți și cu talent mare. Foarte mare!... și care nu au dispărut! și, iată, care, din nou ca în anii ,70- la Palatul Culturii (ce oraș inteligent am avut!), acum, încearcă să oprească, iarăși, timpul, întorcându-se la tradiții, întorcându-se prin aceste fapte care aduc elogiul naturii și muncii. Care aduc elogiul trecutului nostru imediat de până la anul 1969 și pe care alții nu caută altceva decât să-l uite...Cum să uiți centrul vechi și Bărăția catolică pe care cineva mai mult decât prost le-a demolat și acum se laudă!...lăsându-ne nouă moștenire în centrul orașului o gură de babă sau de moș știrbă, o groapă...un blestem! Noroc că au rămas, însă, oamenii! Oameni ca Gabriel Medvedov, minunați oameni sosiți aici, veniți din minunatul pa-

radis al orientului apropiat de pe Nistru și Prut pentru a depune ode colorate pe acest Olt, care și el, ca Râmnicul de altă dată, nu mai există! Sau mai corect, nu mai curge ca altădată...Recent am văzut, auzit, pescăruși țipând pe gardul vechii Episcopii, Arhiepiscopia de astăzi!... surprinși fiind, de aceste păsări care pot fi periculoase, fiindcă am revăzut filmul „Păsările” lui Alfred Hitchcock și care poate deveni realitate. Doamne ce Olt am avut, ce Olt, ce baltă acum, ce bălți! ...Oameni și cai, mai mulți cai decât oameni, cai care sar dintre rame să ne trezească puțin! Cai și iar cai pe orice suport, grafică sau metaloplastie, ca o joacă de copil, ca o joacă de-a lui *Don Quijote de la Mancha!*...război devenit o reverie într-o sală imensă de la Muzeul de Istorie al Vâlçii și care astfel a devenit poezie despre teribila forță din cal și de sub o platoșă! Despre arsenalul tradițional de acum o mie de ani...Despre lumina și întunericul sublime! precum în sublima săptămână mare a Genezei, când Dumnezeu a creat lumina din întuneric și s-a odihnit în a șaptea zi a ei! ...În sala ca o galerie suspendată din curtea interioară acoperită Medvedov G. încearcă, a încercat și în urmă cu 20 de ani, să ne convingă că acum în secolul XXI și mileniul III, abstractul s-a îmbrăcat într-o haină extrem de logică, ca spirit și formă plastică, și, ca și Brâncuși, moșul său și-al

nostru de altădată a gândit și a realizat modernitatea în această lume a gestului minimal (gestual) îmbibat cu nesuferitul modernism devenit aproape clasic în precedentul secol XX!...un abstract muncit și simbolic și nu dearte de mitul lui Sisif... Medvedov G., nici vorbă de Medvedov de la Uzina G!, mai degrabă îngerul Gabriel cel din vremea lui Daniel și pe care îl vedem mereu ca pe un înger al războiului, care apără calul și omul, armura, arcul și săgeata, întocmai ca un prinț - înger- al amorului...și acum în mileniul trei ca un înger rătăcitor, distins cavalier al artelor.

*

Vernisajul expoziției de pictură a lui Gabriel Medvedov a fost gazdă ideală pentru tinerii instrumentiști de la Liceul de Muzică și Arte Plastice Victor Giuleanu din Râmnicu Vâlcea avându-i ca profesori corepetitori pe **Anastasia Belinskaya** și **Corina Aghe-nie: Rebeca Bădoi** și **Ștefan Enache** (vioară) - cls a II-a (Bartolomeo Campognol- Duet 2 vioari op. 20, Mihai Niculescu-Concertino partea I și Oscar Rieding - Concertino/ partea a III-a/op. 35), **Brianna Răducu** (vioară)- cls a V-a, **Elis Gheorghe** și **Sebastian Croitoru** (vioară) și **Călin Nechita** (pian) cls a X-a, care au interpretat: G.F.Händel-Sonata pentru 2 vioari și pian op. 2 nr 7, W. A. Mozart - Rondo și Niccolò Paganini - „Campanella”. Cunoscuta *Campanella* a fost interpretată de Elis Gheorghe (pe care îl puteți urmări pe Video Arhiva de la Cultura Ars Mundi on line)...Bravo lor!

„ACADEMIA DE SUB PĂMÂNT?”

Mihai SPORIȘ

O inspirată metaforă, trăită și rostită de Petre Pandrea în temnița, cu zăvorâre prin ocnele cele mari ale puterilor ostile, la Ocnele Mari (istorica Vel Ocna, vâlțeană!) În spatele cuvintelor o realitate a infernului omenesc vădit într-o întreprindere a citirii celor ascunse, sugerează pătimirile oamenilor. (Se ascund oamenii, ideile și faptele lor!)

Academia este, ca orice cuvânt, exprimând ... mai cunoașterea, o stare specială a scării devenirii spre mai înalt în cercul informal. Pare, în planul fizic al ascunderii *sub pământ*, un sens inversat al instituției ca un far strălucitor, dacă nu am ști că în adânc stau marile taine, comorile ascunse de vreme rea, să nu le risipească cei ce nu le prețuiesc și au doar pornirea profanărilor. Natura model, în zăcămintele sale formate în milioanele de ani, știe restitui viețile puse în străfunduri de pământ și ape, arderilor cele noi, dincolo de detențiile intrate demult în prescrieri. *Academia*, ca for al multor științe/domenii diverse, are menirea împreunării diversității și atenuarea diversității într-un numitor comun suprem, deschis ubicuității, trup și suflet al generalității, dincolo de adevărurile relative. Dincolo, *sub pământ*, răposează valorile de tezaur, care validează libera circulație a celor din freamătul cotidian. Acestea în zborul lor de fluturi mai poartă chipuri/icoane ale celor demult ascunși. *Erau pe când vremurile îi ascundeau, azi îi vedem și nu mai sunt!* – parafrazăm și noi poetul preocupat de lumina, chiar aceasta într-o legiuire cosmică a relativității. În realitatea cu succesiunea fără sfârșit a generațiilor, sunt pline cimitirele cu cei plecați în ascundere cu grăbirea impusă de vrăjmeșii... la loc comun, împăcați în diversitatea lor (vezi săracul și bogatul, împăratul și ostașul într-o devălmășie iertată și împăcată... în planul fizic!)

*Toate sunt până la o vreme!*S-au observat demult rotirile, caznele sisifice, sus-josul, fluxul și refluxul, resurecțiile, reevaluările, renașterile și chiar consacarea trăirii celor sfinte cu patimi, răstigniri, ascunderi vremelnice și învierile cu înnoire! Așa ne-am sesizat și noi, o parte dintre vâlțenii, cu Ocnele Mari prin preajmă, la inspirata rostire a lui Petre Pandrea: Academia de sub Pământ! Intrasem de vreo 10 ani (eram prin 2000!) într-o tranziție, dinspre o stare cu ascunderi, cu multe dosite și care trebuiau scoase neapărat la vedere, sub imboldul multor direcții. Asociația Culturală „Anton Pann” trebuia să de-a curs *patronului*, cel cu îndemnul: *de la lume adunate și iar la lume date!*; Asociația Națională „Cultul Eroilor” se mobilizase conform îndemnului din imnul eroilor: „Dezveliți tot adevărul și să puneți tuturor”; Asociația Foștilor Deținuți Politici își avea viu îndemnul: „Nu ne

răzbunați și să nu ne uitați!” Asociațiile celelalte, gen ONG-uri, își căutau mersul pentru numita societate civilă, care avea nevoia de urgență de maturizare cu clarificări de sensuri (între obscure interese/opportunități/chilipiruri și neclaritatea celor cu adevărat de interes public!). Eram într-o perioadă cețoasă cu o scenă a puterii politice prea infantilă să aibă coerență. Pentru supraviețuire chiar asociațiile nonguvernamentale căutau un patron politic la... butoane, ori vreo umbrelă cu nume și credibilitate (precum Biserica, vreo Primărie... etc.). În atare situație, un comitet de inițiativă, dinspre personalități publice din spațiul cultural-spiritual și cu o oarecare echidistanță politică a luat inițiativa înființării în 2001 al unui *grup informal* (sfătuitor dezinteresat politic!): Cercul de la Râmnic „România Grădina ;Maicii Domnului” ! Numele ales, cu un patron unificator și cu trimitere la mama tuturor românilor din țara pe care ne-o dorim o grădină vie, ne garanta echidistanța și legitima obiectivul grupului: să slujim , într-o *horă/cerc*, toate inițiativele, proiectele de interes public, național- din România ... grădină!

Unul din proiectele susținute de Cerc, prin convergența eforturilor mai multora este Proiectul, devenit manifestare anuală, sub genericul „Academia de sub Pământ”, ocazionat ca eveniment în luna Iulie (8 iulie-în legătură cu poetul/ Vasile Militaru), la Ocnele Mari. Semnalăm de-a lungul anilor : depuneri de coroane la Monumentul de la Ocnița, Parastase, la cimitirul Bozeasca, Evenimente culturale-spirituale, diverse (Biserica Trăistari, În salină, Casa de cultură, Școala gimnazială „Costea Marinoiu” etc.). Fiecare manifestare, anuală, și-a ales una sau mai multe personalități, pentru a fi readuse în conștiința publică, ca modele umane excepționale, care au servit exemplar neamul și grădina noastră a tuturor România. Ne-am numit eroii desemnați „Academicieni” ai „Academiei de sub Pământ”, pentru a sugera amplitudinea personalității alese și dimensiunea eroică a sacrificiului pus în slujba neamului. Apoi... biografia *Academicianului*, readusă prin media în conștiința publică să arate alt gen de temniță, una colectivă, cea a Statului, în întregul lui, aflat vremelnice în lagărul geo-politicii, din care chiar eliberat fiind, încă mai poartă într-o inerție a dresajului reflexele dobândite. Noii născuți să-și primească în biberon leacul dezintoxicării și acesta pregătit de cei ce s-au vindecat de bolile trecutului.

Căderea în supunerea Răsăritului ateu, al fostei ordini planetare, a făcut din lărgimea cea mare un lagăr și din țară o închisoare, cu multe temnițe/iad, cum vor fi fost multe pe la noi, unele cu cătușe anume până în 1990. Ideologiile cultivate în mentalul generațiilor, care predicau raiul unui realism social secularizat, nu se pot vindeca fără decontaminarea câmpului însămânțat și păzit strajnic de conștiințele dresate atâtea generații. Este nevoie de renașterea unei elite eliberată de traume și readucere din ascundere, nu a moaștelor de închinare, ci a duhurilor supraviețuitoare în comorile puse la păstrare.

(Continuare în pag. 12)

IDEALIZAREA ROMÂNIEI INTERBELICE

(XIII)

ABANDONAREA REGIMULUI DEMOCRATIC ROMÂNESC INTERBELIC

Gheorghe DUMITRAȘCU

Instaurarea regimului de autoritate monarhică (dictatură)

În noaptea de 29/30.XI.1938, Corneliu Zelea Codreanu avea să fie ucis, odată cu cei trei asasini ai lui I. G. Duca și cu cei zece ai lui Stelescu, în timp ce erau transportați de la închisoarea din Râmnicu Sărat la cea din Jilava¹. De fapt, a fost un asasinat politic ordonat de Carol al II-lea și Armand Călinescu. Cercetările ulterioare au dovedit că cei 14 legionari au fost omorâți prin ștrangulare în timpul deplasării de la Râmnicu Sărat la Jilava. Ajunși la destinație, trupurile lor au fost așezate cu fața în jos și împușcați, apoi a venit medicul legist care a confirmat că legionarii au fost uciși și au fost depuși într-o groapă săpată dinaintea asasinării lor².

Aflând deuciderea „căpitanului”, Hitler a ordonat restituirea imediată a decorațiilor pe care Carol le acordase lui Herman Göring și altor demnitari germani cu ocazia vizitei sale; de asemenea, în mod ostentativ, cărțile lui Codreanu au fost puse în vânzare în librăriile germane, iar Wilhelm Fabricius, ministrul Germaniei la București, a fost rechemat în concediu, lăsând să se înțeleagă că, în curând va urma ruperea relațiilor diplomatice cu România³.

Regimul carlist începe să se simtă vertiginos și arogant în toată țara, toate mijloacele de propagandă, după 10 februarie 1938, au fost puse în slujba noului curs politic având ca principal obiectiv elogierea lui Carol al II-lea – „salvatorul”, omul providențial, „voievodul culturii” etc. Presa consacra pagini întregi lui Carol al II-lea, cu fotografii și imagini impunătoare, iar fotografiile liderilor politici din opoziție, declarațiile lor sau relatări despre activitatea pe care o desfășurau, nu mai erau îngăduite să apară în presă. Din inițiativa lui Carol al II-lea și Armand Călinescu a apărut un ziar oficial intitulat „România”, iar radioul transmitea permanent declarații, proclamații, relatări despre vizitele regelui, elogiul rostite de oameni de știință, cultură, artiști etc. Preocupat de propria imagine, Carol al II-lea nu permitea altor membri ai familiei regale să desfășoare activități care să le atragă simpatia opiniei publice. Urmărind să-și formeze un front masiv al tineretului pentru susținerea noului regim și pentru a-l scoate de sub influența Mișcării Legionare, a fost reorganizată Straja Țării, prin decretul-lege din 15 decembrie 1938, care avea misiunea de a realiza educația „morală, naționalist-patriotică, socială și fizică” a tineretului de ambele sexe (băieți de la 7-18 ani iar fete de la 7-21 ani). Se preciza că întregul tineret „va fi organizat numai în unități străjerești”. Alte organizații ale tineretului au fost „interzise pe teritoriul României”. Străjerii depuneau următorul jurământ⁴:

„Jur credință regelui meu, Carol al II-lea
Jur dragoste și jertfă țării și neamului românesc.
Jur ascultare și supunere Străjii Țării
Așa să-mi ajute Dumnezeu!”

Comanda supremă a organizației o avea regele – „marele străjer”, față de care toți erau datori să depună jurământul de credință. Deviza străjerilor era: „Credință și muncă pentru țară și rege”. Pentru înființarea Frontului Renașterii Naționale „ca unică organizație politică în stat”- la 15 decembrie 1938, în decretul-lege se preciza: „Orice altă activitate politică decât cea a Frontului Renașterii Naționale va fi socotită clandestină, iar autorii ei pedepsiți cu degradarea civică pe termen de la 2 până la 5 ani⁵.

În urma alegerilor parlamentare, desfășurate în

zilele de 1 – 2 iunie 1939, a câștigat Frontul Renașterii Naționale, singura organizație care a avut dreptul să depună candidaturi, cu liste unice, ale unui singur partid, cu candidați stabiliți de la „centru”. Parlamentarii fiind total dependenți de noul regim, erau obligați să depună următorul jurământ:

„Jur credință regelui Carol al II-lea

Jur să păzesc Constituția și legile țării, să mențin unitatea națională și să apăr integritatea teritorială a României!”⁶.

Aceeași dependentă și „supunere” față de suveran se constata și în obligația parlamentarilor de a participa la ședințe în uniforma Frontului Renașterii Naționale, iar cei care refuzau să îndeplinească aceste obligații sau nu vroiau să depună jurământul de credință față de Carol al II-lea, pierdeau mandatul „fără nicio altă formalitate”, cum a fost cazul lui Iuliu Maniu, dr. N. Lupu, Constantin I.C. Brătianu, care erau senatori de drept.

Printr-o propagandă agresivă – prin radio, presă, întruniri publice etc., s-a încercat crearea unui cult al personalității regelui Carol al II-lea, prezentat drept cel mai bun, cel mai mare, cel mai înțelept conducător din istoria românilor. În jurul suveranului s-au adunat numeroși oportuniști care-l slăveau într-o manieră deșănțată.

Nemulțumirile aflându-se în continuă creștere, în opinia publică s-a creat o reacție inversă, mai ales că zvonurile despre actele de corupție ale Camarilei regale căpătau tot mai multă credibilitate. În acest context, campania lui Iuliu Maniu împotriva camarilei regale și, mai ales, împotriva Elenei Lupescu, începea să dea roade, ceea ce l-a determinat până și pe omul de încredere al suveranului – Armand Călinescu, să noteze, la 6 februarie 1939, că Dudaia (Elena Lupescu) „se amestecă în toate – în remaniere, în politică și amenință cu scandal, câteodată în fața voievodului”⁷.

Asasinarea prim-ministrului Armand Călinescu

În timp ce situația internațională se deteriora iar amenințările asupra României creșteau, când românii erau alarmați de știrile privind ocuparea Poloniei de către Germania, s-a produs asasinarea primului ministru Armand Călinescu de către legionari, la 21 septembrie 1939. Imediat, au urmat represaliile comandate de suveran. Echipa de asasini era alcătuită dintr-un avocat, un desenator și patru studenți. Vestea a produs stupefacție în rândul opiniei publice. Întreaga presă a închinat articole defunctului Armand Călinescu, elogiindu-l ca pe un mare om politic. Impresionat de această tragedie N. Iorga scria: „Un om a fost jertfit pentru liniștea țării sale înăuntru și pentru independența ei politică în afară. El a căzut, cum se putea aștepta, jertfa unor fanatici care-l urmăreau de mult cu o vendetă de sânge”(Neamul românesc din 23 septembrie 1939).

Referitor la oribiul asasinat, consemnat de Grigore Gafencu în Jurnalul său, când era ministru de externe în guvernul condus de Armand Călinescu, preluat în cartea „Carol al II-lea al României”: *Regele trădat*, de doamna Lilly Marceau, om de știință francez, originar din România, se arată: „Orele 14.00. Gafencu prânzeau cu soția, când îl sună un prieten. Acesta îi spune că, în timp ce asculta o emisiune muzicală la radio, aceasta a fost brusc întreruptă și s-a auzit o voce ciudată anunțând că Armand Călinescu a fost executat. O secundă mai târziu, îl sună un prieten, care confirmă știrea atentatului, la care fusese martor ocular.

Năucit, Gafencu se precipită spre locul tragediei.

Călinescu era întins pe stradă, cu fața acoperită de un ziar îmbibat în sânge. Alături, trupul ciuruit de gloanțe al gărzii de corp. În jurul lor o mulțime de oameni zăpăciți, între care ofițeri și polițiști care tocmai sosiseră la locul comiterii crimei. Trupul prim-ministrului fusese lăsat în stradă până la sosirea procurorului, de parcă ar fi fost vorba de victima unui fapt divers.

Gafencu dă ordin să se renunțe la sinistra formalitate. Armand Călinescu, părănd mai mic și mai firav decât atunci când era în viață, este ridicat pe brațe, urcat într-o ambulanță și dus la la Spitalul Militar. „Am urmat drumul mai departe spre palatul Cotroceni. Mă temeam că, lipsită de energia sa, care de doi ani stătea de veghe zi și noapte, țara să nu se cutremure, lăsând să se întindă răzvrătirea”. Este primit imediat de rege.

„Era alb ca și mine, și, ca și mine, până în fundul sufletului tulburat”. „Nu-l pot înlocui cu nimeni!...” au fost cele dintâi cuvinte ale lui.

Pe la orele 14.00, monarhul tocmai asculta radioul. În mijlocul transmiterii *Valsului Imperial*, muzica s-a întrerupt brusc și a auzit o voce gâfâită strigând în microfon: „Ne asasinează”, „o bandă de legionari”. Carol a închis aparatul de radio și a alergat să-l caute pe Urdăreanu căruia, ca și lui Gafencu, cineva îi spusese că se auzise și o voce anunțând că Armand Călinescu tocmai fusese executat.

În chiar seara tragediei, regele consemna evenimentul în *Jurnal*: „După 6 ani nu m-așteptam să însemnez o pagină de sânge în istoria politică a țării. La ora 14.00, Călinescu a fost mișelește asasinat de o bandă de gardiști. Întorcându-se acasă pe prelungirea Știrbei Vodă, mașina lui a fost tamponată de o alta din spate și, în același timp, i-a ieșit înaintea o căruță care s-a desfăcut în două. Mare imprudență, a oprit mașina și el cu agentul său au voit să se deie jos să vadă ce s-a întâmplat și în acel moment asasinii din mașina din spate s-au dat jos și au tras asupra lui, a fost omorât instantaneu el și agentul”.

Șeful gardist Miti (Dumitru) Dumitrescu, de curând revenit clandestin din Germania, selectase nouă legionari, care vor fi numiți, în catalogul de martiri al Gărzii de Fier „Răzbnătorii”, pentru a organiza atentatul asupra prim-ministrului⁸. În majoritate studenți, cei nouă știaau foarte bine că acceptând o atare sarcină mergeau direct la moarte. Într-o primă etapă, l-au urmărit pe Călinescu pe traseul cotidian, adică de la domiciliul său din Cotroceni la sediul Consiliului de Miniștri de pe Calea Victoriei. Au constatat că îl însoțea doar garda lui de corp și nu era protejat de poliție. Au fixat ca loc al execuției Podul Elefterie, mai puțin circulat. La 15 august, venind prin Iugoslavia, Horia Sima intrase clandestin în țară și se ascunsese într-o casă din București. Avea misiunea să pună la punct ultimele detalii ale executării lui Armand Călinescu, iar după aceea să stârnească o revoltă împotriva regelui Carol, fie pentru a-l răsturna, fie pentru a-l asasina.

¹ „Universul” din 2 decembrie 1938

² Ideologie și formațiuni de dreapta în România, vol. V, 1938-1940, coordonator Ioan Scurtu, București, 2006 (doc. 109,110,111)

³ Ioan Scurtu, *op. cit.*, p. 263-264

⁴ Monitorul oficial, nr. 292 din 15 decembrie 1938

⁵ Ioan Scurtu și Gheorghe Buzatu, *op. cit.*, p. 352

⁶ Monitorul oficial, nr. 127 din 5 iunie 1939

⁷ Armand Călinescu, *Însemnări politice...* p. 405

⁸ În 1939, în perioada dintre Paște și Crăciun, șefii legionari începuseră pregătirea pentru atentate menite să răzbune lichidarea lui Codreanu. În luna mai, un ordin venit de la Berlin solicita pregătirea unui atentat asupra regelui și a guvernului. Au început pregătirile în acest scop. Suveranul era spionat în permanență, pentru a fi localizat în vederea suprimării. Până la urmă, gardiștii au decis să-i ucidă mai întâi pe rege, pe Armand Călinescu și pe Gavrilă Marinescu. Se prevăzuse un atentat în trenul cu care cei trei urmau să efectueze o călătorie. Cum era însă tot mai greu de ajuns în preajma regelui, păzit permanent de poliție și Siguranță, s-a decis ca, pentru început, să fie lichidat Călinescu.

REZULTATE MEDIOCRE LA SIMULAREA BACALAUREATULUI 2024

„Omul lipsit de educație nu știe să se servească de libertatea sa” (Immanuel Kant)

Gheorghe PANTELIMON

În perioada 4–7 martie 2024, la nivel național s-a desfășurat simularea probelor scrise din cadrul examenului de Bacalaureat, la care au participat elevii claselor a XII-a și a XIII-a seral/frecvență redusă. Prin intermediul acestei acțiuni s-a urmărit familiarizarea absolvenților cu exigențele unui examen real, cât și optimizarea rezultatelor pe care le vor obține la finalul studiilor liceale. Probele au acoperit domenii diverse: Limba și literatura română, Limba și literatura maternă, Matematică, Istorie, Fizică, Chimie, Biologie, Informatică, Geografie, Logică, Argumentare și comunicare, Psihologie, Economie, Sociologie și Filosofie. În total au fost 33 de tipuri de subiecte. Conform datelor centralizate, la Limba și literatura română au fost prezenți 126.820 de elevi, din totalul celor peste 146.000 înscriși, numărul absenților depășind 19.180. Chiar dacă rata de participare a fost superioară cu peste 5% (86,3%), comparativ cu anul trecut (81%), numărul de elevi fiind aproximativ același, nu este mulțumitoare. La simularea probei obligatorii a profilului- Matematică sau Istorie, au fost prezenți 124.010 elevi (85%), iar la proba obligatorie a profilului și specializării au participat 122.372 elevi. O prezență mai bună s-a înregistrat la Limba și literatura maternă – 6544 elevi din totalul de 6900 înscriși (95%).

La primele trei probe, în urma unor tentative de fraudă au fost eliminați din examen 17 elevi.

În procesul de evaluare digitalizată a lucrărilor au fost implicați 13897 de profesori evaluatori, dintre care 3909 la Limba română, 4459 la Matematică/Istorie, 5265 la Disciplina la alegere și 264 la Limba maternă. Scanarea și încărcarea lucrărilor pe platforma informativă au fost asigurate de peste 10.000 de profesori asistenți. Analizând statistic rezultatele obținute de candidații la cele patru probe și tranșele de note, se desprind următoarele concluzii: cea mai slabă situație s-a înregistrat la Limba și literatura română – rata de promovare fiind de 60,13%; 39,87% dintre absolvenți au obținut note cuprinse între 1 și 4,99; au fost numai 22 de note de 10 (0,02%).

După 12 ani de școală cei mai mulți elevi nu stăpânesc noțiuni de bază ale limbii române. Sunt tineri care nu știu să construiască propoziții logice, să se exprime corect, care nu cunosc sensurile cuvintelor, fiindcă nu mai citesc și au un vocabular foarte sărac.

La disciplina obligatorie a profilului, Matematică/Istorie, rata de promovare a fost de 64,12%; 35,88% au luat între 1 și 4,99; note de 10 - 663 (0,53%). Rezultă că unul din trei elevi se află în situație de corigență.

La Limba și literatura maternă rata de promovare a fost de 84,08%; 15,92% dintre elevi au luat între 1 și 4,99 și s-au înregistrat 8 note de 10 (0,12%).

La toate probele iese pregnant în evidență mediocritatea în pregătire, iar specialiștii în educație apreciază că rezultatele sunt cele mai slabe din ultimii opt ani. În 2023, 79% dintre elevi au primit note peste 5 la Limba română și 67% au obținut note de trecere la Matematică.

Cum s-a procedat și la simularea Evaluării Naționale, din luna februarie a.c., rezultatele nu s-au contestat, iar notele nu s-au trecut în catalog. Considerăm că și din această cauză examenele de simulare nu sunt tratate cu seriozitate și responsabilitate de elevi. Acestea au fost analizate la nivelul fiecărei unități de învățământ, prin discuții individuale cu elevii, dezbateri la nivelul clasei și în consiliul profesoral, în ședințe cu părinții, în vederea adoptării unor măsuri pentru îmbunătățirea performanțelor școlare, în perspectiva examenului din vara acestui an. Desigur că nu ne așteptăm la schimbări spectaculoase, având în vedere că în perioada 17-27 iunie se vor desfășura probele de evaluare a competențelor în cadrul examenului de Bacalaureat 2024, iar între 1 și

5 iulie, probele scrise și în niciun caz nu pot fi recuperate în trei luni cunoștințele neînșuite pe parcursul celor patru ani de liceu. Ministerul Educației le recomandă absolvenților să urmărească lecțiile Teleșcoala, dar randamentul educațional al acestui proces este sub 10%.

Ministerul Educației a analizat, în detaliu, pe subiecte, aceste rezultate și a constatat că situația este gravă, nivelul de cunoștințe al elevilor fiind foarte scăzut. În presă au apărut informații conform cărora se intenționează ca, la sesiunea din vară a Bacalaureatului, fiind și an electoral, să se dea subiecte mai simple, accesibile și celor care la simulare au obținut note sub 5. Mulți profesori susțin că această decizie ar avea ca rezultat încurajarea, adâncirea mediocrității în pregătirea elevilor și ar perpetua nonvaloarea. Se cunoaște că admiterea la multe facultăți se face pe baza mediei generale de la Bacalaureat, iar în acest caz vor pătrunde în învățământul superior absolvenți de liceu slab pregătiți, cu consecințe dintre cele mai grave pentru viitorul țării.

Rezultatele de astăzi sunt o urmare firească a modului în care funcționează sistemul de învățământ din România. Este regretabil că elevii nu mai manifestă interes pentru performanță, pentru propria lor pregătire. Aceștia consideră că sistemul de învățământ din România este învechit și cer regândirea din temelii a examenului de Bacalaureat, care în prezent se bazează pe „toceală”. În acest sens Ministerul Educației a propus o variantă care prevede ca absolvenții de liceu, promoția 2027, să susțină Bacalaureatul pe stil nou, cu o singură probă scrisă compusă din toate disciplinele de studiu din trunchiul comun. Experții în educație consideră cel puțin neinspirat noul tip de Bacalaureat și argumentează că de ce trebuie să învețe Matematică cel care dă admitere la Filologie, spre exemplu. De asemenea, în urma solicitărilor venite din partea sindicatelor din învățământ, a elevilor și părinților, doamna Ligia Deca ministrul Educației, a declarat că se vor lua unele măsuri, în sensul că, materiile care se studiază în liceu vor fi mult mai aerisite, încât elevii să aibă mai mult timp să înțeleagă, să aprofundeze cunoștințele, că se va renunța la predarea pe repede-înainte, nu se va mai pune accentul atât de mult pe însușirea mecanică a informației, ci pe judecată, gândire logică și înțelegerea proceselor și fenomenelor.

În ultima perioadă se vorbește tot mai mult despre haosul din educație, iar cauzele sunt multiple. S-au înmulțit nepermis de mult actele de violență între elevi și cele asupra profesorilor, iar consumul de droguri a luat proporții îngrijorătoare. Toate acestea ridică mari semne de întrebare cu privire la eficiența programului național „România educată”.

Meseria de profesor nu mai este atractivă, iar educația a rămas în seama suplinitorilor, mai ales în mediul rural. Se discută de mulți ani ca profesorii să fie remunerați în funcție de performanțele lor obținute în procesul instructiv-educativ, dar decidenții nu au curaj să ia această măsură. Printr-o politică de stat bine gândită, consecventă, școala trebuie să devină în mod real o prioritate națională, iar profesorii să-și redobândească statutul social de care s-au bucurat și care s-a degradat considerabil. Fiindcă, așa cum afirma celebrul savant Spiru Haret, cel care a reorganizat pe baze moderne învățământul românesc de toate gradele în perioada 1897-1910, „prin exercițiul dăruirii, al iubirii de popor, prin funcția lui educativă, învățătorul este un apostol”.

Totodată, printr-o activitate educativă susținută, de calitate, desfășurată de școală, familie, de întreaga societate, elevii să fie conștientizați să învețe, să se pregătească în mod temeinic, sistematic, pentru viață, pentru că, așa cum spunea un clasic antic, poetul liric latin Horațiu, „fără mare trudă viața n-a dat oamenilor nimic”.

ILIE GORJAN

POEM PENTRU PRIMĂVARĂ

De ce te-ai aprins așa, primăvară?
Pentru ce îți lași liberi caii
păscând pe liniștea pământului
cu seva adormitor de blândă?

De ce amețești fluturii
prinzându-i cu vraja norilor sidefii,
stropiți cu liniștea soarelui
ghicit în graiul colțului
de iarbă?

De ce împrăștii zvonuri teribile,
cum că dragostea ar fi mai dulce
și mai roză decât petalele
unei flori
născute din zbaterea albinei
ce a dat naștere spinilor de trandafir?

Ce nu înțeleg eu
e starea de ecou ce m-a cuprins
de când tu așa de tare te-ai aprins,
și ai fluturat pleoapa nopții,
acoperind stelele înșirate ca notele muzicale
pe portativul vieții.

Dar degeaba te întreb,
ție nu-ți pasă de clocotul din inima mea,
tu îți dăruiești arderea
florilor de liliac,
florilor de salcâm,
florilor de măr,
foșnetului din struna frunzelor
abia trezite din coaja de mugur,
jocului găzelor și mieilor în miresmele vântului
fluturat la tâmpla soarelui,
câmpului reavăn ciupit de corzile greierilor
și asudat de coloanele furnicilor
truditoare.

Nu-mi rămâne,
decât să te-nchid într-un căuș
de rouă și lumină
și să-ți iert arderea titanică,
așteptând să mă eliberezi de teama pierderii
definitive a frumuseții și amintirii vieții tale
trecute și viitoare.

VIAȚĂ, VIAȚĂ...

Așa este viața, cu sușuri și coborâri...

UN PROIECT PENTRU VIITORUL CULTURAL AL RÂMNICULUI

(III)

Gheorghe DEACONU

Problematika numărului inaugural al „Analelor Râmnicului”, noua publicație prin care Forumul Cultural al Râmnicului comunică „roadele” obținute în primul an de derulare a programului cultural-științific și editorial dedicat Râmnicului, se dovedește mult prea amplă și complexă, spre a expedia prezentarea ei, fie și într-o formulă rezumativă, într-o pagină de revistă. Voi avea nevoie, așadar, de două numere, în afara celui de față. Am zis „noua” publicație, pentru că nu înțeleg motivele pentru care Forumul Cultural al Râmnicului și-a abandonat propria publicație, „Studii vâlcene”, inițiată și coordonată de istoricul Gheorghe Dumitrașcu, părintele fondator al Forumului, în continuarea logică, firească, a seriei vechi, cu 7 numere, apărute înainte de 1989, cărora li s-au adăugat (între 2003 și 2018) alte 10 numere, fiind cea mai longevivă și mai productivă publicație științifică a Vâlcei contemporane. Nu era, tot așa de logic și normal, să întregim acest consistent program editorial (care a așezat „fundamentele” *Enciclopediei județului Vâlcea*) cu volume profilate pe tematica Râmnicului? De ce trebuia să luăm, de la capăt, un „edificiu” care nu-și erodase temelia, ci, eventual, necesita o remodelare a „arhitecturii”?!

Trecând peste această întrebare (retorică) și înainte de a comenta prima dintre cele trei secțiuni ale volumului, se impun câteva adnotări generale. (1) Reiteriez observația formulată în primul „episod” al cronicii mele, cu privire la vulnerabilitatea periodizării istorice a Râmnicului în cadrul proiectului. Structura compozițională a publicației amendează, într-adevăr, contradicția din textul proiectului (p. 8), pe care am sesizat-o deja, cu privire la „hotarul” dintre *Râmnicul tradiției* (= Râmnicul medieval și premodern) și *Râmnicul modern*, care este, evident, 1821 („Momentul Tudor”); după 1918, vorbim, bineînțeles, despre *Râmnicul contemporan*. Chiar și dincolo de convenționalitatea acestei periodizări (care, repet, ar merita reexaminată), gruparea studiilor în volum, pe cele trei secțiuni (a treia fiind, desigur, *Râmnicul viitor*), rămâne relativă și discutabilă: texte dedicate lui Anton Pann, în speță despre activitatea desfășurată de scriitor la Râmnic, în prima jumătate a secolului XIX, apar, unele, în secțiunea I, iar altele în secțiunea a II-a. Intuiesc motivele acestei departajări, dar „licența” de încadrare este, pentru mine, încă un argument pentru o „revizuire” metodologică a periodizării istoriografiei (cu deosebire a celei culturale) a Râmnicului. (2) Apreciez faptul că inițiatorul proiectului și coordonatorul volumului a capacitat autori valoroși, cei mai mulți fiind cercetători consacrați, experimentați. Am regăsit, cu satisfacție, pe câțiva dintre „enciclopediștii” care au contribuit substanțial la elaborarea *Enciclopediei județului Vâlcea*, operă inițiată și coordonată de cărturarul Ion Soare. Totuși, absența unor „semnături grele” în materie de istorie (culturală) a Râmnicului, precum Gheorghe Dumitrașcu, Nicolae Bănică-Ologu, Emilian Frâncu – ridică semne de întrebare (nerețorică)... (3) În fine, subliniez inspirata opțiune a realizatorului publicației: Râmnicul cultural (îmi păstrez amendamentul privind necesara redimensionare realistă a proiectului), a cărui devenire o explorăm și a cărui dezvoltare o prefigurăm, nu este numai al cercetătorilor, al cărturarilor, ci și al creatorilor de artă: textele literare semnate de George Voica, Dragoș Serafim, Gelu Stratulat și Ilie Gorjan contribuie la întregirea „frescei” Râmnicului profund, esențial.

Prima secțiune a volumului se deschide cu două studii dedicate Râmnicului preistoric și premedieval al Râmnicului, care încearcă să lumineze, prin inter-

mediul mărturiilor arheologice și al atestărilor istorice, „nebuloasa” trecutului, mai mult sau mai puțin îndepărtat, al viitorului oraș, care continuă să ne fascineze cu balansul între real și legendar: în *Mărturiile ale civilizației de tip Coțofeni pe teritoriul municipiului Râmnicu-Vâlcea. Perioada 3500-2600 î. Chr.*, arheologul Ion Tuțulescu inventariază repertoriul descoperirilor aparținând culturii Coțofeni: Căzănești, Cetățuia, Copăcelu, Stolniceni; în *Despre Râmnicul din perioada anterioară atestării documentare*, istoricul Dragoș Teodorescu configurează o „hartă” a atestărilor preistorice și istorice în spațiul vâlcean, în speță pe teritoriul Râmnicului, pe epocile consacrate de știința istorică, probând o îndelungată continuitate de locuire, până în veacurile primului mileniu creștin, pregătind spectaculoasa intrare, în istoria scrisă, a Râmnicului. Autorul împărtășește ipoteza istoricilor (în principal, Aurelian Sacerdoțeanu) care susțin că Râmnicul, după o îndelungată existență ca așezare rurală, a dobândit statut urban încă din prima jumătate a secolului XIII.

În continuarea logică a demersului istorist, în studiul *Râmnicu-Vâlcea – noi ipoteze privind apariția și numele său*, Nicolae Daneș își propune, asumându-și și anumite riscuri (dată fiind vulnerabilitatea surselor), să ofere, apelând la noi date istorice, dar și la argumente logice, un răspuns valid la întrebarea: **ce a fost, cum a fost Râmnicul înainte de atestarea documentară a momentului 1388-1389?** Amendând anumite stereotipuri ale istoricilor locali, apelând la considerente de habitat (natural și antropoc) și plasând dinamica fenomenului în contextul social-politic al celorlalte orașe din arealul muntenesc, redutabilul cercetător demograf și monograf urmărește evoluția urbană a vechii așezări rurale, mai întâi ca târg, apoi ca oraș: „Astfel, micul târg al veacurilor XIII-XIV, Râmnicul de la Olt devine o așezare urbană importantă” a Țării Românești (p. 38). Nicolae Daneș relansează, astfel, dezbateră istorică (și nu numai) pe tema: când și cum a devenit Râmnicul oraș și cum s-a derulat, de-a lungul veacurilor, acest proces de „urbanizare”, care continuă și astăzi, prefigurând viitoarea înfățișare a municipiului. O dezbateră interdisciplinară, în care ar trebui capacitați sociologi, arhitecți, urbaniști. Iată o temă majoră a „științei în acțiune”!

De la atestarea Râmnicului ca „oraș al domniei mele”, la finele secolului XIV, escaladăm veacurile și plonjăm în „capitolul” forte al istoriei Râmnicului – viața spirituală, cu momentul ei de vârf, secolul XVIII, prin studiile semnate de două „autorități” în materie: Ioan St. Lazăr și Laurențiu Rădoi. Cel dintâi, antimologul consacrat al Râmnicului, autorul sintezei *Perspective antimiene* (apărută recent în colecția „Studia Academica” a Editurii Praxis a Arhiepiscopiei Râmnicului, 2023), își continuă exegeza antimiană, căreia i-a dedicat peste trei decenii de cărturare creativă, oferind „premise” la studiul *Sfântul Antim Ivireanul – episcop „Râmnicianul”*, în care își propune să aprofundeze evaluarea activității perioadei de numai trei ani de episcopat la Râmnic. Pornind de la aprecierea lui Gabriel Ștrempel („*Sederea lui Antim Ivireanul la Râmnicu-Vâlcea a avut urmări nebănuite pentru cultura românească și pentru generalizarea limbii române în biserică*”), autorul consideră alegerea lui Antim Ivireanul ca episcop de Râmnic deschiderea unei noi etape în devenirea lui – o „*treaptă de responsabilizare duhovnicească și de împă-mântenire*” (p. 53). Ioan St. Lazăr încheie „prologul” noii sale exegeze cu o concluzie formulată în studiul *Sfântul Antim Ivireanul – orator creștin* (2005): „*La Râmnic, mai mult decât oriunde, Antim se «împă-mântenește»!*” (p. 57), argumentând, astfel, sintagma

din titlu, care recunoaște în Antim Ivireanul fondatorul „Școlii de la Râmnic”. Cum s-a coagulat, a funcționat și a evoluat această „școală” în cultura românească – iată o temă prioritară a programului de cercetare preconizat.

Autor al unor sinteze istoriografice temeinice, dar deschise, deopotrivă, orizontului axiologic, asupra patrimoniului spiritual al spațiului vâlcean (*Vâlcea. Vatră de cultură și spiritualitate românească*, 2012), cu deosebire sub domnia lui Mircea cel Mare (*La 625 de ani de atestare documentară a Râmnicului. Epoca lui Mircea cel Mare, moment de seamă în istoria județului Vâlcea*, 2014), istoricul Laurențiu Rădoi se apleacă asupra biografiei, activității și personalității lui Damaschin, succesorul lui Antim în scaunul Râmnicului (*Episcopul Damaschin Dascălul – „harnic traducător” și „patriot convins”*). Un demers temerar într-o istoriografie în care succesorii lui Antim – de la Damaschin la Chesarie și Filaret – nu prea au avut „loc sub soare”, deși s-au dovedit urmași vrednici și chiar performanți în ordine cărturarească, discipoli și, totodată, dascăli ai „Școlii de la Râmnic”. În ceea ce-l privește pe Damaschin, care a condus Eparhia Râmnicului într-o perioadă de cumpănă pentru biserica ortodoxă din Oltenia, aflată, temporar, sub stăpânire austriacă, exegetul formulează o evaluare convingătoare: „*Cărturar de seamă și bun patriot, (Damaschin) s-a remarcat ca un dârz apărător al drepturilor eparhiei sale și un mare iubitor la limbii române, traducând, până la sfârșitul vieții, aproape toate cărțile de cult necesare la sfintele slujbe*” (p. 58). Un început promițător pentru reșezarea valorilor în „clasicul” veac XVIII al Râmnicului cultural.

În aceeași arie tematică se înscrie și un text cu statut de *restitutio*: *Contribuția tipografiei din Râmnicu-Vâlcea la promovarea cărții în veacul al XVIII-lea*, reproducând versiunea tipărită (publicată în „*Mitropolia Olteniei*”, 1976) a comunicării susținute de I. D. Lăudat în cadrul simpozionului „*Drumul cărții vâlcene de-a lungul veacurilor*” (Râmnicu-Vâlcea, 1975).

O contribuție însemnată la primul volum al „Analelor Râmnicului” o constituie studiul despre reforma hrisantică a muzicii bisericești în Vâlcea, semnat de muzicologul Ion Gavrilă, autorul monumentalei sinteze – *Muzica bisericească în ținutul Vâlcei. Studiu monografic* (București, Editura Roza Vânturilor, 2010). Dincolo de specioasa temă a reformei hrisantice, ne interesează două subiecte de ordin cultural: înființarea Școlii de psaltichie de la Râmnic (1825), cu un deceniu înainte de întemeierea Seminarului Teologic; activitatea muzicală desfășurată de Anton Pann la Râmnic și în Vâlcea, în anii ,20-’30 ai secolului XIX. Concluzia autorului, susținută cu argumente (inclusiv evidența manuscriselor și lucrărilor existente în fondul bibliotecilor vâlcene), relevă rolul cultural al lui Anton Pann, care a transformat Râmnicul din prima jumătate a secolului XIX într-un „*mare laborator de lucru*” pentru românirea cântărilor bisericești, cu urmări benefice și durabile în învățământul muzical vâlcean și național: „*Școala vâlceană de muzică bisericească din deceniile trei, patru și cinci ale secolului XIX îi datorează aproape totul acestui psalt, traducător, copist, compozitor, tipograf și dascăl*” (p.103).

Prima secțiune a volumului inaugural al „Analelor Râmnicului” se încheie cu studiul *Aspecte referitoare la sistematizarea orașului Râmnic în perioada regulamentară*, în care cercetătorul arhivist Aleca Bogdan Dumitru, cu recunoscuta-i rigoare documentară, configurează ceea ce putem numi prima „modernizare” a Râmnicului.

Voi continua comentariul „Analelor Râmnicului”, în numărul pe mai, cu secțiunea a doua.

FESTIVALUL NAȚIONAL DE PROZĂ SCURTĂ „GIB MIHĂESCU”, EDIȚIA A XXVI-A

Cristina NĂLBITORU

Si anul acesta Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vâlcea, prin doamna profesor Mihaela Deaconu, a organizat Concursul Național de Proză Scurtă „Gib Mihăescu”, aflat la a XXVI-a ediție. La acest concurs au participat elevi din clasele IX-XII din județele: Argeș, Călărași, Cluj, Galați, Gorj, Mureș, Prahova, Sibiu, Timiș, Vâlcea și București. Anunțul câștigătorilor a fost făcut oficial în cadrul Festivalului de la Colegiul Gib Mihăescu din Drăgășani cu ocazia omagierii a 130 de ani de la nașterea scriitorului.

Gib I. Mihăescu născut pe 23 aprilie, 1894 într-o zi de sărbătoare, Sfântul Gheorghe, la Drăgășani, cu numele de Gheorghe I Mihăescu. A fost unul din importanții prozatori și dramaturgi ai perioadei interbelice. A absolvit Colegiul Național Carol I din Craiova, iar în 1917 absolvă școala de ofițeri de

infanterie din Iași. A luat parte la Primul Război Mondial în luptele de la Mărășești-Mărăști-Oituz, de unde probabil i s-a tras și boala, tuberculoză, care i-a răpus viața pe 19 octombrie 1935.

Deși a avut o viață scurtă, de numai 41 de ani, Gib Mihăescu a scris nuvele, romane și teatru, inspirate din realitate, la care a adăugat și fantezie. A scris nuvele: „La Grandiflora”, „Vedenia”, romanele: „Brațul Andromedei”, „Rusoaica” (interzis de regimul comunist), „Femeia de ciocolată”, „Zilele și nopțile

unui student întârziat” și „Donna Alba” dar și piese de teatru în volumul „Pavilionul cu umbre”.

Pe data de 23 aprilie, 2024, Gib Mihăescu a fost omagiat, 130 de ani de la nașterea sa, în sala de festivități a Colegiului Național „Gib Mihăescu” din Drăgășani.

La acest eveniment organizat de conducerea colegiului, cu prezența cadrelor didactice și a elevilor, dar și a doamnei Inspector General Școlar Vâlcea, Mihaela Andreianu și de CJCPCT Vâlcea reprezentată de doamna profesor Mihaela Deaconu, moderator. Au mai luat parte reprezentanții Asociației Rusidava Culturală condusă de domnul Marian Bărsescu, Liga Scriitorilor Români, Filiala Gib Mihăescu, Vâlcea, condusă de Ion Nălbitoru, membrii ai UZPR Olt.

Au fost ținute alocuțiuni de către domnul director Laurențiu Pătru, doamna prof. Ramona Eftenie, director adjunct, prof. Mihaela Deaconu, coordonatorul „Festivalului Național de Proză Scurtă „Gib Mihăescu! Ediția a XXVI-a. domnul Marian Bărsescu, care a prezentat succint întreaga activitate a scriitorului drăgășănean dar care împreună cu Ilie Amza au prezentat o copie a steagului purtat, pe timpul lui Tudor Vladimirescu, de Mihai Predescu Stegaru, bunicul scriitorului. Au mai ținut alocuțiuni: domnul Nelu Barbu, profesorul Ilie Bucă, doamna Aura Stegaru, nepoata lui Gib Mihăescu, venită de la Paris atât pentru acest eveniment cât și pentru lansarea la Sibiu a volumului

de poezii „Culorile iubirii” etc. A urmat un simpozion literar cu tema *Gib Mihăescu în conștiința tinerei generații*, unde au fost prezentate referate de către elevii colegiului sub îndrumarea profesorilor: Prof. Mihaela Radu cu referatele: *Portretul literar al unei epoci sub condeiul lui Gib Mihăescu*, prezentat de elevele: Boșoi Miruna-Cristina și Mitrahe Elena-Teodora și *Explorând profunzimile operei lui Gib Mihăescu*, prezentat de elevele Dediu Laura; Prof. Alina Mihaela Drăgușin cu referatele: *Autorul Gib Mihăescu, un personaj*, prezentat de elevele Drăgușin Ana-Sofia și *Gib Mihăescu un clasic al modernismului*, prezentat de elevele Găgeanu Otilia;

Prof. Mihaela Dediu cu referatele *Perspective psihanalitice în opera lui Gib Mihăescu*, prezentat de elevele Coadă Ana-Teodora și *Metafora feminității în opera lui Gib Mihăescu*, prezentat de elevele Buga Elena Alice;

Prof. Georgiana Vladu cu referatul *Universul creației lui Gib Mihăescu*, prezentat de elevele Mitrescu Tania Florentina Mădălina.

Doamna profesor Camelia Mărgăritescu ne-a pregătit sceneta „LA GRANDIFLORA” a lui Gib Mihăescu. În distribuție au fost elevii clasei a X-a D: Mîndru Mihaela Iustina, Robu Antonyo Gabriel, Nedelcu Antonia Elena, Bursă Nicoladiana, Filipoi Denis Gabriel, Frăsineanu Alexandru Mihai, Sfârloagă Mihai Gabriel, Popescu Ionela Cristina, Băcărăn Mihaela Ștefania, Paraschiv Andreea Corina, Pătru Ilona Maria, Popa Maria Amalia.

În încheierea festivalului domnul John ne-a încântat cu câteva melodii folk!

Omagierea scriitorului drăgășănean, Gib I Mihăescu, la 130 de ani de la nașterea sa a marcat un moment deosebit în manifestările culturale ale Vâlcei! (Foto: Cristina NĂLBITORU)

ALPHORNUL, PREZENT LA FILARMONICA „ION DUMITRESCU” ÎN STAGIUNEA CURENTĂ

Ovidiu Cristian DINICĂ

Luni 11/03 martie Carlo Torlontano profesor de corn la conservatorul de muzică „L.D'Annunzio” din Pescara, Italia a fost solistul care a uimit publicul meloman cu un instrument care se întâlnește rar în sălile de spectacol din România. Acest instrument este Alphornul ale cărui origini are legătură cu munții Alpi.

În limba germană Alphorn semnifică cornul alpinilor. Este instrument de suflat confecționat din lemn sau din coajă de copac. Aparține locuitorilor din Alpii elvețieni fiind un mijloc popular de comunicare folosit între autohtoni ca modalitate de anunțare a pericolelor cât și de alungare a singurătății sau de mobilizare a efectivelor de animale. Forma instrumentului cât și dimensiunile sale sunt diferite în funcție de lemnul folosit la confecționarea sa. Poate fi drept de format conic în partea inferioară sau drept cu partea inferioară încovoată tinzând spre forma trompetei, se înrudește cu tulpicul sau buciul românesc. Ca instrument muzical Alphornul este recunoscut pentru tonalitatea sa unică. După proveniență sa populară instrumentul are de regulă 3,5 metri lungime și este dificil de folosit în sălile de spectacol pentru că nu a suferit modificări de-a lungul timpului precum aplicarea de orificii pentru degete sau să i se atașeze supape. Sunetul identitar al cornului alpin combină amplitudinea notelor obținute de instrumentele de suflat din alamă cu moliciunea specifică mecanismelor din lemn. Cornul alpin sau alphornul și-a păstrat forma de tub lung conic îndoit la capăt ca un corn de vacă. Introducerea Alphornului ca element solistic în spectacolele cu public date de instituțiile muzicale i se datorează lui Leopold Mozart (1719-1787) care a fost impresionat de măreția instrumentului. Simfonia „Pastorella” pentru orchestră compusă de L. Mozart este prima piesă din muzică simfonică dedicată

acestui instrument. Preluând teme muzicale cu tradiție în folclorul munților Alpii și alți compozitori au compus lucrări simfonice în care apare Alphornul astfel Anton Zimmerman (1741-1781) a realizat Simfonia „Pastoritia” pentru Alphorn și orchestră. Carlo Torlontano este considerat unul dintre cei mai buni soliști clasici ai instrumentului care cucerit de calitatea sunetului și tonalitatea acestui instrument deosebit s-a identificat cu un acest mijloc muzical cu vechi rădăcini populare și s-a dedicat lui contribuind la creșterea repertoriului componistic în care este folosit cornul alpinilor. Atitudinea sa muzicală nu s-a limitat doar la interpretare ci a fost și primul solist care a folosit celebrul instrument al Alpinilor pentru concertul cu opera „Daphne” scrisă de Richard Strauss. Inventivitatea lui Carlo Torlontano a contribuit și la crearea altor inedite soluții muzicale precum folosirea Alphornului în cadrul Divertismentului pentru orchestră de coarde în re major K136. compus de W.A Mozart (1756-1791). Măiestria profesorului de corn și tenacitatea sa în stăpânirea instrumentului a făcută posibilă recunoașterea necesității întrebuițării Alphornului în suite istorice care pun în evidență capacitatea acestuia impunătoare de a emoționa, astfel solistul a participat la interpretarea lucrării „The Great Horn of Helm” din portofoliul componistic al lui Giovanni D Aquila și care a reprezentat o secvență din fondul muzical al filmului Stăpânul Inelelor. Dirijorul sub bagheta căruia s-a desfășurat repertoriul spectacolului a fost Daniel Manasi născut în Iași, absolvent al Academiei de Muzică George Enescu și care a urmat o serie de cursuri de măiestrie la Nyrbator din Ungaria unde a obținut diploma de concertmaistru al orchestrei din localitate. Daniel Manasi și-a continuat studiile muzicale în Germania dar și-n Austria. El este în prezent concertmaistru al orchestrei de camera radio. Aptitudinile sale muzicale îl recomandă cu încredere.

Preț bilet: 25 lei / 15 lei

DIN REVISTE LUATE...ȘI-N REVISTĂ DATE...

„Să mă refugiez în cortul pădurii,/ Întunecatul April e pe urmele mele,/ zornăitoare lanțuri târâște/ și un cuțit în mâini să mi-l înfigă în coaste... // Și Întunecatul April se face mai subjugător, mai tiranic,/ acum mă va lua în primire năstrușnicul alai,/ acum îmi va săgeta cu o floare umărul/ și-mi va porunci laconic: stai.” (Ordin).

Mihai MUSTĂȚEA

Un mare poet, Emil Botta, și-a intitulat o carte *Întunecatul April*. Citez din *Flacăra*, nr.11, 20 martie 1970: «Anul era 1937. Eram pe malul Siretului... Eram printre copaci, într-o noapte de mai, cerească, amărâtoare, frumoasă, cum nu mai văzusem. Eram în real, în concret și totuși eram într-un domeniu al fanteziei. Atunci am văzut lelele, Dânsese, am fost în cărarea lor. Atunci am citit, încrustate pe scoarța copacului, cuvintele April, Întunecatul, Întunecatul April.» Dispariția lui Nicolae Manolescu a fost în martie, poate, ar fi trebuit să fie în April, dar s-a întâmplat în Mart, Întunecatul Mart. A împlântat un cuțit în literatura română.

Dispariția lui Nicolae Manolescu va lăsa urme neșterse în cultura română. Dacă publicai o carte, cu zeci de ani în urmă, așteptai să o comenteze Nicolae Manolescu. Dacă o făcea, pozitiv sau negativ, te simțea scriitor. A fost una dintre cele mai proeminente personalități care au activat vreodată în literatura română.

România literară, nr.13-14, este în întregime dedicat: *In memoriam Nicolae Manolescu*. Ultimul editorial al celui care nu mai este: *Dura lex, sed lex?* Este o analiză critică a unui nespecialist, de bun simț, a crizei prelungite și vădite a sistemului de justiție din România. Suntem cititori, în paginile următoare, ai unui interviu cu Nicolae Manolescu, consemnat de Teodora Stanciu: *Generația '60 și contextul politic*. Nicolae Manolescu este mândru că aparține acestei generații excepționale. Generația '60 a apărut cam din senin și misiunea ei istorică, de care a fost conștientă, a fost de a readuce literatura română la un nivel modern și european deopotrivă. După acest dialog superb, urmează: *Nicolae Manolescu în oglinda contemporanilor*, semnează: Adrian Alui Gheorghe, Ana Blandiana, Hanna Bota, Liviu Capșa, Radu Carp, Alexandru Călinescu, Paul Cernat, Gabriel Chifu, Andrei Cornea, Augustin Cupșa, Vasile Dan, Traian Dobrinescu, Gellu Dorian, Mihai Fircică, Horia Gârbea, Gheorghe Grigurcu, Ioana Ieromin, Adrian Lesenciuc, Markó Béla, Alexandra Florina Mănescu, Mircea Mihăeș, Angelo Mitchievici, Ioan T.Morar, George Neagoe, Alexandru Niculescu, Andrei Novac, Toma Pavel, Cristian Pătrășconiu, Ovidiu Pecican, Irina Petraș, Marta Petreu, Andrei Pleșu, Ioan-Aurel Pop, Ion Pop, Adrian Popescu, Vasile Popovici, Flaviu George Predescu, Nicolae Prelipeanu, Vasile Spiridon, Dan Stanca, Ioan Stanomir, Valeriu Stoica, Vladimir Tismăneanu, Florin Toma, Ion Vartic, Răzvan Voncu, Varujan Vosganian, Mihai Zamfir. El era oglinda noastră. O apreciere a sa, o aprobare sau o laudă erau hrană pentru zile, luni, ani: Profesorul te pune pe *Cale*. Degetul său de lumină străpunge întunericul și arată *Calea* mai mult decât vom rămâne noi înșine.

În revista *Apostrof*, nr.3, la *Editorial*, citim *Psihodramă cu trio Caragiali*. L-am citit cu nerăbdare, interesat să aflu care este psihodrama! Hotărându-se să joace toți trei în reprezentarea *Soarelei*, frații Caragiali au făcut teatru de psihodramă, cu alte cuvinte, teatru de familie. Enigmă dezlegată! Ante editorial, la *In memoriam*, prin dispariția lui Alex Ștefănescu și Dinu Săraru, literatura și publicistica de cultură din România suferă o grea pierdere. La puncte de reper, îl întâlnim pe *Marin Sorescu- un voiaj erudit*. În ediția *Opere fundamentale*, volumul VIII, *Jurnal. Frânturi de făcut mâna*, Marin Sorescu, în peste o mie de pagini, face o radiografie a perioadei 1965-1994 și a lumii literare românești, prin ochii și simțirea autorului trilogiei *Setea muntelui de sare*, unul dintre cei mai importanți scriitori postbelici și unic prin celabru *La liliaci*. Autorul jurnalului este un adevărat

voiajor, adică un călător cu un scop bine conturat al acțiunii sale. Fără stofă de aventurier, e interesat de prezența în lumea literară din țară și din lume. Același interes îl are și Ioan Cristescu, autorul articolului. În frumosul titlu: *Despre taceri și plecări*, Iulian Boldea glosează, cu simpatie, cartea Hannei Bota: *Trei femei, cu mine, patru*. La ospățul filosofilor, Ionel Bușe ne propune: *Cioran sau despre «degustarea» morții*. Dacă vrem să «degustăm moartea» ne imaginăm că este o «substanță oarecare.» Cioran nu moare, chiar dacă degustă moartea. Nu putem ocoli pagina *Vestiar*.

Primul număr al revistei *Convorbiri literare* a apărut la 1 martie 1867, așa că martie e de fiecare dată un alt început. În acest martie, editorialul lui Cassian Maria Spiridon: *Terorismul deghizat al corectitudinii politice* a ajuns la episodul al doilea. Continuă incursiunea în istoria și evoluția subversivă a comunismului. «Comunismul este tot mai aproape de a se împlini prin avatarul său ideologic, *Corectitudinea politică*, afirmat în Statele Unite și care a fost exportat și impus și în Europa, mai agresiv în Estul Europei, trecut deja prin acest coșmar. Suntem asaltați, cucești, încremeniți ca în fața unui șarpe boa, care ne fixează cu privirea lui, ne mistuie până când din noi rămâne doar *corectitudinea politică* și nimic din ceea ce este/ a fost creația divină.» Omniprezentul Gheorghe Grigurcu ascultă *O melodie violetă*. Mircea Popa, la 85 de ani, cu inima tânără, e cronicarul istoriei muzelor în *Lucian Blaga și ultima lui muză*. Cum trece timpul!? Constantin Dram ne sugerează *Zece motive (și nu numai) pentru a citi romanul lui Constantin Arcu, Tramvaiul 13*. Săgeata lui Constantin Arcu nu m-a atins...! Cine au fost *dușmanii poporului*, cum a fost *Gulagul*, acesta a fost stalinismul. Ne spune Ioan Lascu în *Criminala falsificare a realității*, recenzia cărții lui Orlando Figes: *Vorbind în șoaptă. Viața privată în Rusia lui Stalin*. Un studiu aplicat: *Fetele tristeții în poezia Ilenei Mălăncioiu*, văzute de Liviu Ciupercă în oglinda versurilor, ne sunt date prin reflexie. Cartea lui Liviu Papuc: *Bucovineni pentru unire* îi dă ocazia Mariei Trandafir să gloseze despre *Istorie și adevăr*. La *Istorie literară*, Nicolae Georgescu dezvoltă argumente în susținerea paternității eminesciene a arhitecturii *Ediției princeps*, în articolul *Iarăși despre ediția princeps*. O pagină de istorie literară este reconstituită de Constantin Coroiu cu: *Jurnalul literar și măștile scriitorului total*. Mirela Roznoveanu însăilează: *Însemnări despre Paul Goma*. Marius Chelaru face cunoscută la noi în țară apariția unei *O amplă antologie de poezie română în limba lui Goethe* în tălmăcirea lui Christian W.Schenk, excelent prin calitatea transunerii

Contemporanul lunii martie se deschide, în loc de editorial, cu mărturisirea de credință: *Să luptăm cu imposibilul*, rostită de Nicolae Breban, la împlinirea a 90 de ani, omagiat de *Academia Română* și *Muzeul Național al Literaturii Române*. Ne-am născut din tradiție. Din ideea fastuoasă de tradiție, ideea, uneori, hazardată și splendidă a părinților și a părinților părinților. Pentru tradiție: *Lupt și acum. Îmi pare rău pentru momentul când nu voi mai putea lupta...* Citim în ultimul roman autobiografic al marelui sărbătorit: *Frica*, alegoric, ce au gândit și au suferit cele două personaje principale ale cărții: Ion Nistor și Luca. «Domni cu adevărat și drepti pe un pământ generos, răbdător cu noi și cu toate ale lumii și ale Ființei... Nu pot să nu-l văd și pe Nicolae Breban printre *Domnii cu adevărat și drepti, sfinții acestui pământ*, cei pe care ne rezemăm...» Din arhivele demnității naționale, Ioan-Aurel Pop extrage dosarul: *Anton Pann, «fiul Pepei» și limba română*. Ceea ce are relevanță în cadrul de față este marea creație românească a lui Anton Pann,

acela care a naționalizat în spirit românesc muzica bisericească, acela care a dat (fără să bănuiască și să vadă în timpul vieții sale) muzica *Imnului național* al României. La *Istorie literară*, Mircea Platon decupează Ion Minulescu și «generația tranșelor» de hârtie. Larga, fluturânda majoritate a românilor de astăzi nu e în stare nici măcar să citească despre cum au luptat românii de ieri pentru țară, darămite să și lupte pentru Ea. În școală oricum nu se mai predă literatura din punctul de vedere al curgerii istoriei literare, cronologic, astfel încât tinerii să «crească odată cu țara.» Această apostrofă este iscată în urma citirii romanului: *Roșu, galben și albastru*, de Ion Minulescu. La *Tezaur literar național*, Cristian Livescu ne deslușește *Menirea ediției Maiorescu din 1883*. Din *Lecturi-le* lui Marian Victor Buciu, în articolul *Calea și rostul unei poezii singulare*, extragem rostul poeziei lui Ioan Es.Pop: *Suntem la începutul altei lumi și a altor sori*. La *Polemice*, Constantin Toader anunță: *Amurgul veșniciei românești*. Prin Europa și în lume umblă *Oameni de porumb, de carbon și de paie în noua Epocă de Piatră*. În *Lecturi-le* lui Iulian Boldea: *Ștefan Aug. Doinaș. Conceptul imaginația* constată: «Ștefan Aug. Doinaș păstrează în ton și în maniera de a scrie, disciplina austeră și spiritul grav precum în textul programatic *Poezia-expresie a condiției umane*.» Gabriel Andreescu readuce în actualitate, din *analele demnității naționale*, dosarul: *Cum creează calomnia o ficțiune: cazul Ștefan Aug. Doinaș...* Nu omitem intervenția lui Mirel Talos: *Noua ideologie a urii*. Woke se vrea o ideologie unică, totalizatoare, a non-Occidentului, din interiorul sau din afara Occidentului. Căutați-l și citiți acest număr de excepție.

Lucașfărul de dimineață, nr.3, are pe pagina de gardă portretul lui Nicolae Manolescu, omagiu la dispariția acestuia. La *In memoriam*, un ferpar *Nicolae Manolescu*. În *cronicaliterară: Poemeși «poheme»*, Dan Cristea (decedat zilele acestea) scrie: «Undeva undeva unde nu există «nici început și nici sfârșit», undeva unde senzațiile sosesc amalgamate, ca vocile întretăiate pe firele vechilor telefoane de țară... se află retras un poet. Se numește Gellu Naum.» Două pagini sunt dedicate lui Alex Ștefănescu, la plecarea din literatura română spre alte lumi literare; sunt și aprecieri critice de la contemporani. Gheorghe Glodeanu, prin articolul: *Gheorghe Asachi, un întemeietor cultural*, coboară la începuturile culturii române. Gheorghe Asachi este un prestigios deschizător de drumuri, care și-a pus puternic amprenta asupra dezvoltării culturii române din prima jumătate a secolului al XIX-lea.

Revista *Orizont* se deschide cu imaginea lui Nicolae Manolescu, un mod de a marca brusca, neașteptata plecare dintre noi a marelui critic. Există și un text însoțitor, semnat de Mircea Mihăeș, redactorul-șef al lunarului timișorean, cu titlul: *Un stăvilar*, din care reproducem câteva rânduri: «De fiecare dată când moare o mare personalitate, se prăbușește un stăvilar. În 23 martie 2024 s-a petrecut o astfel de catastrofă. Zgomotul ei ne asurzeste, iar ecourile se vor auzi multă vreme. Da, s-a prăbușit un baraj, probabil ultimul mare maestru al criticii literare române de la al Doilea Război Mondial încoace. Afirmția că Nicolae Manolescu e, alături de Titu Maiorescu, E.Lovinescu și G.Călinescu, unul din cei patru mari piloni pe care se sprijină literatura română a devenit un truism. [...]. Ierarhiile literaturii române arată așa cum le-a stabilit Nicolae Manolescu, în directă descendență maioresciană, cu acel formidabil pariu pe primatul esteticului. În asta a constat lupta de o viață a lui Nicolae Manolescu: în apărarea valorilor, în păstrarea normalității și în bararea drumului impostorilor. Toate acestea sunt astăzi primejdite. Marea vocație a lui Nicolae Manolescu a fost- ca și a lui Titu Maiorescu- aceea de constructor.» Cornel Ungureanu scrie despre: *Vremea despărțirilor*. «Odată cu sfârșitul lui Nicolae Manolescu se încheie o Istorie a literaturii române. (Continuare în pag. 12)

HOREZU, PĂMÂNTUL CARE MODELEAZĂ ISTORII

Maria DOBRESCU

E voc aici întâlnirea și amicitia cu profesoara de limba și literatura albaneză din Tirana, Tefta Radi. În răstimpul petrecut în România, Tefta a participat la numeroase activități culturale și științifice și astfel ne-am intersectat în sălile unui muzeu etnografic, unde atât costumele populare, cât și obiectele de uz casnic, ceramica tradițională ș.a. erau revendicate, din punctul de vedere al obârșilor și originalității, de ambele țări pe care noi le reprezentăm: Albania și România. În realitate, noi ne aflăm în spațiul comun al unor culturi arhetipale, în care vasele de lut, țesăturile din lână, portul aparțineau aceleiași străvechi civilizații balcanice. Așa reflectam atunci în fața pieselor de muzeu, însă, odată ce am intrat pe tărâmul marilor meșteri populari din Horezu, astfel de percepții s-au nuanțat datorită identității și autorității faimoasei arte ceramice, produsă din măgura Slătioarei. Pentru că Tefta Radi s-a întors în țara mamă, în Albania, și pentru că mi-ar fi plăcut să fi vizitat și ea vestitul centru de olărit din România și din Europa, îi dedic această epistolă imaginară.

*

Dragă Tefta, azi este praznic. După tradiție, am împărțit nouă străchini de lut, nouă căni și nouă linguri de lemn pentru sufletul morților și, în timp ce așezam vasele, mă gândeam cât de mult ții la acest ritual sacru și la respectarea cu evlavie a rânduielilor creștine. Străchinile cu bucate pe care le-am dat de moși erau așa frumoase, încât am cumpărat câteva în plus pentru colecția mea și pentru tine. La noi se zice că Moșii erau nouă unchiași, care, pe unde mergeau, făceau numai bine și minuni. De aceea, spun bătrânii, în aceste zile de dani, morții se deșteaptă și se duc pe Valea cu Dor. Acolo găsec tot ce li s-a dat de pomană în cursul anului. Cel care nu află nimic ia țărână în poală și se întoarce mâhnit. Oalele se împart pentru ca cei morți să aibă cu ce bea apă pe lumea cealaltă. Am ținut să-ți vorbesc despre această credință populară ca să identifiți în ea simboluri similare, comune Peninsulei Balcanice. Probabil că și vasele noastre de lut, românești și albaneze, au semnificații și motive asemănătoare, însă eu țin să-ți povestesc despre cele făcute în Horezu, vestite în toată lumea, la fel de mult poate ca și cele chinezești.

• **Oalele încondeiate.** Vasele de Horezu se produc de sute de ani în micul sat din nordul Olteniei. Iar calitatea materialelor folosite, frumusețea detaliului și coloritul lor viu le-au făcut celebre. Meșterii de-aici recurg cel mai des la tonurile de roșu-portocaliu, verde, albastru și brun. Spirala, steaua, cocoșul, pomul vieții, linia ondulată (calea rădăcită), cercurile concentrice, spicele de grâu sunt motive arhicunoscute care s-au

păstrat de-a lungul timpului. Îmi place, de multe ori, să asemăn vasele de Horezu, ca minuțiozitate și frumusețe, cu ouăle încondeiate din Bucovina. La tine, în satele albaneze, arta ceramicii este surclasată de cea a bătutului aramei, a tingirilor și a vaselor de metal, sculptate în relief, din care ies arabescuri fascinante. Meșterii horezeni fac și ei "arabescuri" din culoare. Aceștia recurg la o tehnică specială, jirăvirea, pentru a-și ornamenta farfuriile, unind marginile unei spirale cu centrul ei în timp ce vopseaua este încă udă. Se nasc astfel nenumărate modele, rezultate prin combinarea culorilor care apar într-o spirală și prin diversele stiluri în care se realizează jirăvirea. Pentru această ornamentare, ei folosesc cornul de vacă (umplut cu vopsea) și gaița (pana de găscă prin care se scurge vopseaua din corn). Trebuie să-ți spun că olăritul este emblema acestui loc, de aceea sătenii au creat și un Târg al olarilor, cunoscut sub numele de "Cocoșul de Hurez", ce are loc anual, în luna iunie la Horezu, pe platoul Stejari.

• **Întrupări ale vieții casnice și religioase.** Vasele au fost întrebuițate dintotdeauna în alimentație sau ritualuri, dar, la noi și în alte părți, ceramica este folosită și în scop decorativ. Și nu numai. Există obiceiul, frecvent întâlnit în Balcani, ca la nuntă sau la înmormântare oalele de lut să fie sparte. Cândva, multe vase se spărgeau și înaintea începerii postului, pentru ca bucatele mâncate să nu fie puse din greșeală într-un vas vechi și să se spurce cu mâncare de dulce. Acestea se adunau în fundul curții și se spărgeau cu ciomagul, fiind apoi înlocuite cu altele noi. Chiar și prepeleacul (par cu câteva ramuri, în vârful cărora erau agățate oalele cu gura în jos ca să se scurgă după ce au fost spălate, n.n.) era distrus, pentru a nu spurca noile vase. În casa unui țăran se găseau fel și fel de vase, de la oale, ulcioare, căni, străchini, chiupuri, blide, oale pentru ținut laptele, până la oale enorme în care se pregătea mâncarea pentru sărbătorile religioase, la vase pentru flori, statuete, fluieri, jucării ș.a. Credința că din pământ ne naștem și în pământ ne întoarcem are o puternică legătură cu oalele de lut. Sub toate plămădirile și întrupările ei casnice, religioase sau decorative, ceramica este lut însuflețit, pentru că este născută din măruntaiele pământului și modelată apoi de meșter cu roata și cu mâinile. Noi ne folosim de ea atât în viață cât și în moarte, iar olarul repetă, cu fiecare amforă, bol, chiup, opaiț sau pocal, actul primordial al creației, în zămisirea căreia adaugă elementele fundamentale ale vieții: apa pentru modelaj, aerul pentru respirația golului din pocal și focul din cuptorul de ardere. De aceea, ei știu că, asemeni pământului, lucrarea trebuie să iasă "rotundă", desăvârșită, pentru a provoca nemurirea.

• **Orice bolovan, orice piatră conține în ea o capodoperă.** "Orice bolovan, orice piatră conține

în ea o capodoperă", spunea Michelangelo. Cred că vorbele marelui artist renascentist își au relevanța în fiecare creație a meșterilor olari din Horezu, în care ei au esențializat principiile fundamentale ale existenței. Pe vasele lor se întâlnesc "Arborele Vieții" sau "Pomul Cunoașterii", simbol al tinereții veșnice, al belșugului, apoi "Pasărea", cunoscătoarea strămoșilor și purtătoarea veștilor aduse prin trecerea barierelor dintre lumi. Tot "Pasărea" se îngrijește de sufletul novicelui care trebuie să ajungă alături de sufletele străbunilor săi, pe celălalt tărâm. La fel, meșterii desenează "Calea Rădăcită" sau "Drumul Pierdut", pe care sufletele celor morți, se spune, ostenesc în drumul lor către lumea de dincolo. Alături de acestea stau simbolurile vechi, creștine, precum *crucea*, *șarpele*, *vița de vie*, *izvorul* și *steaua*. Vezi acum de ce dăm de pomană pentru moșii noștri duși numai în străchini și ulcele și nu în vase de plastic sau de metal.

• **Vasele antifonice din amfiteatrele antice.** Fiecare popor și-a scris istoria, iată, și cu ajutorul vaselor de lut. Demult, în amfiteatrele antice unde se ținau spectacolele, sub băncile din piatră cioplită se puneau vase de ceramică pentru a capta sunetul și a-l multiplica, pentru a fi receptat până la ultimul scaun. Așa cum ghiocul strânge sunetul mării, așa vasele acelea rezonau, ajutându-l pe fiecare spectator să audă declamațiile actorilor. Ei bine, când afli astfel de lucruri, nu poți să nu ți-i imaginezi pe vechii greci sau romani bând din pocale de lut și mâncând din "faiențe", punându-și rezervele în amfore mari, în beciuri, în pivnițe sau sub scaunele din amfiteatre. Așa de bine le-au păstrat pentru vremuri târzii, încât urmașii lor au constituit cu aceste relicve mari muzee ale lumii. Cred că există multe asemenea povești nespuse și ascunse în fiecare vas de lut, fie că stă acasă, într-un dulap, sau într-o vitrină, în muzeu. De aceea, dragă Tefta, ți-am păstrat pe un raft din bucătărie o farfurie de Horezu, cu "Pomul cunoașterii" pe ea, pentru vremea când vom sta împreună la masă, plină cu de-ale noastre din Balcani, și-i vom pomeni cu drag pe cei care sunt și pe cei care nu mai sunt.

• **Casetă.** Arta ceramicii este atât de veche încât se confundă cu însăși istoria umanității. Cărțile de referință spun că s-a născut în urmă cu 9.000-10.000 de ani, în Orientul Mijlociu, însă cele mai recente descoperiri susțin că a apărut acum mai bine de 25.000 – 30.000 de ani, în cultura amerindiană. Față de celelalte arte care apelează la metal, lemn sau textile, ceramica nu se dezintegrează. Lutul ars este singurul material de pe pământ care nu își schimbă proprietățile în timp. Astfel au putut fi reconstituite străvechi forme de existență umană, datorită vaselor descoperite în pământ, în care strămoșii păstrau semințele sau lichidele ori le foloseau pentru diferite ritualuri.

LEGENDA TUNELULUI DE SUB OLT DE LA MĂNĂSTIREA COZIA

Prin anii '75- '80, ai secolului trecut eram licean și împreună cu bunicul meu mergem în zilele de duminică în excursie la Mănăstirile Cozia, Stânișoara, la cascada Lotrișor sau în alte locuri pitorești. Într-o duminică, pe când ne întorcea de la Lotrișor dintr-o drumeție eu și bunicu, ne-am oprit la restaurantul Arutela (azi nu mai este) pentru a servi o gustare și ceva răcoritor. Era o vreme călduroasă de început de august. Cum toate mesele erau ocupate am găsit un loc la o masă unde se afla un individ numit Gherasim. Din vorbă în vorbă individul a zis:

- Ai auzit nea Cornel despre legendă tunelului de sub Olt de la Mănăstirea Cozia?

- Nu am auzi Gherasime.

- Domnitorul a pus să se sape pe sub locaș, un tunel care să treacă pe sub Olt și prin care să scape în caz de primejdie.

- Interesant!

- Tunelul are capătul pe malul stâng al Oltului în Poiana Bivolari. Acest lucru atestă faptul că mănăstirea nu a fost construită doar ca loc de închinăciune, ci a fost gândită și ca un avanpost de apărare pentru domnitor sau refugiu în momentele de restriște. Legenda spune că o seamă de boieri trădători ar fi plănuit asasinarea voievodului și închinarea Țării Românești sultanului otoman. Astfel într-o seară când Mircea se odihnea la mănăstire, acești boieri vânduți, au venit cu o ceață de mercenari formată din polonezi și unguri plănuiind să-l asazineze. Deși există o gardă ce îl proteja pe domnitor, ea era puțin numeroasă, astfel încât, nu a făcut față atacului, iar Mircea dându-și seama că nu ar mai avea scăpare, a folosit acest tunel pe sub Olt fugind din calea vrășmașilor și astfel salvându-se pe el și țară.

C. GEANTĂ

CÂND S-AU STINS ȘI ULTIMELE CLOPOTE ÎN LACRIMI

Tudor CICU

Conștient că are înzestrarea unui creator de a se folosi de atributele narațiunii biografice despre adevărul istoric, dar și mult apropiat de proza cu accente memorialistice, Ioan Barbu, în cartea sa de povestiri intitulată „**Diavolul o invită la dans pe Ileana Cosânzeana**” (apărută în 2023, ed. Antim Ivireanul, Râmnicu-Vâlcea), strânge prin cele 14 povestiri, scrise cu ușurință stilistică a narațiunii, întâmplările prin care tocmai a trecut ființa sa, în căutarea unor eroi care să-i ostoiască sufletul cu povestea nescrisă a neamului său, hărăziți și noi să le trecem, odată cu el, prin viață. E viața celor amenințați sau neamenințați, cu amânarea unor soluții rămase a fi și „verificate”, în ecuația viață/moarte. Prozatorii care gândesc astfel literatura, văd în acest gen de scriere o expresie a totalității ființei omului-care-scrie. Spectacolul vastității lumii surprinse în schițele supuse atenției cititorului, precum și dorința naratorului de a aduna toate amănunțele vieții personajului după care pornește în lumea largă, spre a-i da o judecată finală cât mai corectă, face din Ioan Barbu un prozator-jurnalist înzestrat cu siguranța și limpezimea rostirii, un autor care toarce firul poveștii spre înțelegerea „pecetei” unei lumi trecute și puse în discuție.

Prin scrierea celor 14 schițe, Ioan Barbu se situează de partea scriitorilor ce au dovedit, în cărțile lor, o preocupare centrală pentru pasiunile și încercările omului. Stilul direct al narării pune în continuă priză cititorul prin modul în care îl preocupă și tratează sufletul unor personaje identificabile în realitate, și devenite de-acum literatură. Schița „Eroul de la Olt” îl are ca protagonist pe sublocotenentul Alexandru Costeanu, care tocmai își pierduse o mână pe front, dar cere insistent superiorilor săi să intre din nou în focul luptei contra nemților din primul război mondial. Scenele luptelor sunt succint redade: „Vaiete de-o parte și de alta a frontului... Dealul e pârjolit de arșiță și înecat în sânge”. Moartea sublocotenentului pe câmpul de luptă pare ținută, de camaradul care „îi trase pleoapele în jos”, printr-o frază care ne va părea un țipăt disperat, țâșnit peste un veac pustiit: „Doamne, cât de scumpă este viața!” În memoria sa o alee din Râmnicu-Vâlcea îi poartă numele. „Diavolul o invită la dans pe Ileana Cosânzeana” (schița de început), e povestea unui convoi de femei, prizoniere, pornite din comandoul de la Krumow spre Ungaria, „la mijlocul lunii decembrie 1943”. Agonia femeilor din convoi ia accente dramatice după un popas în care un ofițer neamț, beat criță, „smulge cu forța” o tânără de numai nouăsprezece ani de lângă mama ei, și după câteva „învârteli” de dans, o duce pe față în bezna nopții de afară, o siluiește mai întâi, după care o omoară. La repornirea convoiului, mama îi cară trupul inert al fetei pe o sanie, alături de neputința celorlalte femei din convoi, singurele care îi înțelegea suferința, sentimentele, rușinea și furia: „Se târa convoiul prin zăpadă ca un șarpe lung și bolnav de moarte”. Scenele acelor amintiri lăsase în inima acelei femei răni adânci: „Isovită până la marginea morții, tot mai păstram în minte ideea că trebuie să fac ceva ca să trăiesc”, sunt ultimele imagini rămase în memoria femeii care a supraviețuit coșmarului.

Toate povestirile lui Ioan Barbu sunt realiste și emoționante; sunt adevărate parabole despre creație, sacrificiu și destin. Și povestea lui Traian Golea din „Chipul unui dac”, emigrat în America, după „lungul și chinuitorul interogatoriu” al tatălui, chiar după arestarea sa în plină noapte a anului 1948, este o parabolă

despre speranță și destin, pentru că fiecare îi va afla un tâlc și își va citi în ea, parcă, propria neputință. Dar a căuta o interpretare a faptelor biblice „binelui și răului” (cum se povestește că i s-a întâmplat lui Da Vinci, când a pictat *Cina cea de taină*, alegând același prototip, dar în etape diferite, pentru chipul lui Iisus și Iuda), e ca și cum ai căuta turme de iluzii în încâlcitul vis al omenirii. Dincolo de asprimea și ciudățenia personajelor sale, vă veți lăsa cu siguranță copleșiți de sensibilitatea cu care această poveste cu nuanțe parabolice, despre prietenie și destin, a fost scrisă; pe de o parte, pentru cursivitatea firească și antrenantă a narării, pe de altă parte, pentru firescul dezarmant al oamenilor: care prin simplitatea lor de oameni simpli, ascund în suflete un univers de nepătruns și de nesondat de către cei asemeni lor. Măiestria autorului de adevărat cititor de oameni, este aceea de a devoala visul-speranță, ca fiind, de fapt, o *himeră*. Povestea soției lui Traian, Nadejdea, din „Ancheta”, captivantă în sine, nu este lungă și în aparență este simplă, dar mai presus de toate este șocantă. Tot despre fam. Golea, căutând a descifra istoria unor emigrați în America este și schița „Bătrânul orb”, povestea unor „vieți involburate de amarul suferințelor”, care au trăit cu „moartea deasupra lor” cât austat „subtirania comunistă”. În „sâmburele” tragic al fiecăreia dintre aceste schițe, autorul pare călăuzit de firul aceluși gând, unde, oricare dintre personaje par chinuite de grija de a-și descifra destinul: „Va fi mai bine, va fi mai rău?” (hamletiana întrebare a vremurilor lor), dar cu îndrăzneala, încă, de a porni o ultimă călătorie spre mântuire și în căutarea unui loc „liniștit” doar în Ceruri. La finalul povestirii „Clopotul în lacrimi”, când coșciugul cu „răzvrătitul” Cristache, ce îndemnase oamenii a nu se înscrie în colectivă, fu coborât în pământ, peste sat se stinse „și ultimul dangăt de clopot”.

Alteori stilul scrierii se apropie de cel jurnalistic, dar autorul se detașează de această specie literară, acordând toate privilegiile, în exclusivitate, emoției, fără a specula tipologia caracterelor narate și a se pierde în teorii. Nucleul povestirilor se constituie din monologul (auto)analitic al protagoniștilor care participă la desfășurarea narațiunii: vezi „Insula pierdută”; „Vocea de peste veacuri” sau „Răpirea”. Aceste proze pot fi, tot atât de bine, percepute ca o călătorie ludică prin aceste tărâmurii existențialiste ale eroilor săi, în care autorul ei e pus față în față cu eul său. Este oricum o călătorie pe care trebuie să o facă fiecare, realizând în tăcere, că prin visele omului de azi, încă mai bântuie și himerele unui trecut dinspre care răzbate, spre noi, stridentul sunet de durere al unor clopote în lacrimi. E o călătorie printr-un veac lipsit de speranță și iluzoriu ca și *visul celor care se agățau de orice* pentru a supraviețui, un veac al celor peste care o eră a minciunilor și trădărilor de orice fel, comunismul, instaurat de *ciuma bolșevică* pentru formarea omului nou, venise ca și ciuma aducătoare de moarte, cândva.

Cartea intitulată de Ioan Barbu „Diavolul o invită la dans pe Ileana Cosânzeana” este o carte de proză constituită din „firimituri” de proză: schițe, impresii, evocări, eseu și alte întâmplări sub forma unor pilde. Fraza la care recurge autorul acesteia e uneori scurtă, concisă, alteori mușcătoare, ca o lecție de istorie din viața eroică și chinuită „a strămoșilor și părinților noștri”, am putea spune. Pot afirma că tocmai am citit o carte făcută să atragă atenția, ca firul întins peste o apă agitată, dar fără această „veghe” continuă nu vom înțelege că „o națiune fără istorie este un popor încă barbar și vai de acel popor care și-a pierdut religia suvenirurilor”. Rostul acestor bucăți de proză e să pună roțița „sufletelor” în mișcare și să atragă atenția și altora.

FIICA LUI DECEBAL

VISUL ANDRADEI

Constantin GEANTĂ

- Nălucile nopții vin de la spiritele întunecate care chinuiesc pe muritorii aflați sub aripa îndoii sau a temerii. Acum câteva nopți, l-am visat și pe fostul meu iubit Amiradus.

- Andrada, dormi?

- Tu ești Amiradus?!

- Bine înțeles, sunt eu prietenul tău din copilărie.

- Oh, Amiradus, ce nu aș fi dat ca tu să nu fi plecat atât de repede în lumea umbrelor!

- Poate, mai bine așa Andrada, pentru că dacă aș mai fi fost în viață, ar fi trebuit să fiu pețitorul tău pentru fiul unui rege din Tyras, cu care măritul rege Decebal hotărâse mărite în vederea unei alianțe, care trebuia să se încheie, puțin înaintea de a începe cel de al doilea război al dacilor cu romanii. Și nu cred că aș fi rezistat să văd cum te căsătorești cu altul!

- Ce nu aș fi dat Amiradus, ca tu și cu mine să ne fi căsătorit și să fi avut copii!

- Și eu doream la fel, însă tatăl tău, măritul rege Decebal, hotărâse să te mărite cu fiul unui rege aliat.

- Tata să mă mărite? Nu se poate!

- Ba se poate Andrada, deoarece vlăstarele regești se înrudesesc cu acei asemănători lor. Doar muritorii de rând au dreptul la iubire și mai ales la amăgire.

- Dar bine Amiradus, tu erai de neam aristocratic. Parcă aveai sânge regal?

- Da Andrada, eu mă trag din spița marelui Tiamarcos basileul. Acesta îmi este doar o rudă îndepărtată. Acum eram doar un dregător al regelui Decebal și anume prefect, care în timp de pace vegheam peste o cetate, iar în timp de război eram comandant peste o mie de soldați.

- Atunci, tata nu ar fi fost de acord cu căsătoria noastră?!

- Nu, sigur că nu. Eu eram un sfetnic credincios al

regelui, care am urmat în dregătorie după moartea tatălui meu survenită în timpul primului război cu Traian. Nici când însă măritul rege Decebal, nu ar fi consimțit să-și dea fiica după un nobil de al său.

- Amiradus, dar tata mă iubea, iar pe tine te vedea ca și pe propriul său fiu, mai ales după ce l-a trimis pe fratele meu ca sol la Zamolxe.

- Într-adevăr cu fiul regelui, fratele tău, am fost ca și un frate. Dar demnitatea nu-mi permitea să aspir decât în vis la mâna unei fiice de rege. Prințesă, regii își sacrifică dragostea, deoarece ei sunt conduși de alte interese, omul din ei fiind înghițit de conducător, dacă acesta este într-adevăr conducător.

- Dar...

- În curând vor sosi zorile, iar sufletul meu trebuie să se întoarcă în lăcașul său. Nu uita, te-am iubit mult cât am fost în viață, iar acum din grădina dreptilor, mă rog la zei pentru tine. Adio!

(Continuare în pag. 13)

DESTIN NEÎMPLINIT DE INVENTATOR

(Autobiografie)

Teofil PREDA

M-am născut la 4 ianuarie 1951 în comuna Runcu, județul Vâlcea. La școală nu am fost printre primii, dar am ținut aproape de ei. Sărăcia și alte privațiuni nu au constituit un cadru favorabil pentru învățatură sau pentru o viață lejeră. Deși eram cam singuratic, unii mă considerau ștregar. Mentea mă îndemna să particip la tot felul de prostioare. De exemplu, în clasa a șasea (la 13 ani), când am învățat la fizică despre PERISCOP, din curiozitate și distracție, am construit sub podeaua wc din curtea școlii noastre un periscop improvizat din niște cioburi de oglindă. A fost primul moment din viața mea când am aplicat în practică cunoștințele dobândite la școală și mult timp s-a vorbit printre colegi de acest lucru. De acel moment s-a vorbit, mult timp. Am excelat la limba română, gramatică și desen, dar îmi plăceau și alte discipline. Tot pe la 13 ani, am făcut primele versuri, simple, naive, copilărești. Tot pe la 13 ani am descoperit în fereastra unui vecin (Gogu Preda) un aparat foto pe care l-am împrumutat și am câștigat cu el destui bani de buzunar făcând poze colegilor și apoi la comandă. Era un KOWA japonez, extrem de simplu. După absolvirea celor opt clase elementare, nu am mai fost lăsat de părinți la nici o școală și mi-am continuat studiile mai târziu. Îmi câștigam existența făcând pe fotograf pe la nunți și la diferite petreceri.

În timpul executării serviciului militar am fost trimis în diferite delegații, dintre care una (la Brașov) mi-a incitat foarte mult imaginația prin ceea ce am văzut la expoziția de tehnică de acolo. Ulterior, am propus și superiorilor două invenții dar nu am primit nici un răspuns.

După eliberarea din armată mi-am câștigat din nou existența făcând pe fotograf. La 25 de ani, pe 14 februarie 1975, am fost angajat la oficiul poștal Călimănești ca factor poștal. Aveam deja carnet de motociclist, așa încât mi-a fost ușor să preiau un motocicletă cu care făceam permanent schimbul de expediții în gara C.F.R., cu vagoanele poștale. În toamna anului 1975, m-am înscris la liceu (fostul Vasile Roaită) din Râmnicu Vâlcea. Făceam acum naveta la cursul seral al liceului, dormeam foarte puțin și m-am transferat în municipiu, la Oficiul de Tranzit Poștal. Timp de 5 ani, cât am bătut "poteca" (strada) la liceu, am acceptat iarăși, de nevoie, un program foarte aglomerat, care începea la ora 4:15 dimineața și

se sfârșea la ora 10:00 seara, când terminam orele de curs. În acești ani de liceu, cât și ulterior, am dobândit plăcerea de a acumula învățături din orice domeniu de activitate, lărgindu-mi permanent orizontul cunoașterii. Îmi plăcea să știu și să judec cu capul meu orice informație dobândită din cărți, din mass-media etc. Îmi amintesc cum luam și din coșul de gunoi diferite cărți, reviste și alte înscrisuri cu poezii și texte literare, pe de o parte, dar și tot felul de informații tehnice. Aproape mereu împrumutam și răsfoiam reviste precum: "Magazin cultural", "Flacăra" lui Adrian Păunescu, "Tehnum", "Știință și tehnică" etc. Tot acest amalgam de informații m-au ajutat să concep multe proiecte de inovații și invenții pe care, din păcate, se pare că le-am prezentat degeaba celor în drept să le analizeze. În anul 2008 am dat la tipar primul meu volum de poezii intitulat "Curriculum vitae!". Cel de-al doilea volum, intitulat "Gânduri clandestine", precum și antologia "Cele mai frumoase poezii", le-am tipărit în anul 2022. Pasiunea pentru tehnică mă făcea să vizitez toamna, ori de câte ori puteam, T.I.B. (Târgul Internațional București). Acolo, puteam să văd ultimele noutăți tehnice din multe domenii și astfel îmi puteam da seama dacă vreuna din ideile mele tehnice nu au rămas depășite.

Alte aspecte de interes, legate de dezvoltarea interesului meu pentru inventică:

- Pe când eram în clasa a treia, doamna învățătoare ne-a dat ca temă pentru acasă, la ora de lucru manual, să executăm din lemn câte un obiect la alegere. Eu am executat un avion. L-am făcut atât de bine încât am uimit-o pe doamna învățătoare care mi-a dat nota "10".

- Tot în clasa a III-a am fost internat la spital și m-am întors acasă cu circa 2 kilograme de șuruburi scoase de la o ambulanță defaectată. Și tot atunci, în clasa a treia, am rămas lângă avionul de salvare care aterizase la Malul-Alb (AVIASAN). Am rămas acolo câteva ore, până a decolat și am fost încântat de tot ceea ce am văzut. Am plecat bucuros acasă (circa 8 kilometri) prin pădure.

- Aveam doar 10 ani, în clasa a cincea, când domnul profesor de română, Iliescu Eugen, ne-a dat o lucrare de control la gramatică, să facem analiza sintactico-morfologică la un paragraf de o jumătate de pagină. Am fost primul din clasă care am predat lucrarea, iar în pauză, cu lucrarea în mână m-am dus la cancelarie și m-a dat ca exemplu la ceilalți profesori. Vă închipuiți ce aripi am prins?! Ce curaj!

(Continuare în pag. 11)

TABLETA INGINERULUI PROGRAMATOR

DESPRE INVENȚIE - INOVAȚIE

Leontina RUS

Toată lumea știe că ziarul Cultura vâlceană, ani de zile, în prezent și în viitor și cât vom exista, la pagina 10 are rubrica Inventica la care publicam Comunicatele de presă ale ICPE București și/sau diferitele realizări ale inventatorilor vâlțeni; cei care ni le trimiteau. Aici am publicat majoritatea invențiilor directorului nostru, acele invenții și inovații pe care dânsul le-a semnat singur și nu în asociere cu cineva sau în colectiv și care făceau obiectul unui contract de serviciu, așa cum erau mjortitatea invențiilor din perioada socialistă, cea până în anul 1990. Dintre cele mai valoroase, amintim: Miniprocesoarele - Postprocesori (1978), Sculptura cibernetică (1986), Iluminatul rece (becul cu leduri) 1994, semaforizarea mobilă, semaforizarea la 24 Vcc, iluminatul dublu- de rezervă, iluminatul de zi și de noapte etc (1993- 1995).

În toată această perioadă noi am militat prin intermediul presei noastre, prin intermediul altor instituții de presă, să fie schimbată Legea Invențiilor cerând ca inventatorul pe cât posibil să nu fie același cu titularul (cel care aplică invenția). Desigur, depinde de cererea în care inventatorul poate să-și însușească și titlatura. Asta înseamnă că inventatorul vinde invenția OSIM-ului (sau acesta o cumpără) și OSIMul o vinde unui titular interesat! ...Am mai pledat, în ultimii ani (dar nu am găsit niciun reprezentant în sistemul parlamentar) ca invențiile și inovațiile să fie luate în calcul la pensionarea inventatorului)... Încă nu am dezarmat, dar...parcă sunt surzi politicienii! Ne-am bucurat că un român este al doilea om în NATO, că are în răspundere Inventica din blocul militar, credem că acolo știe ce

are de făcut, dar nu s-a schimbat nimic în Inventica românească, deși toate sistemele de creație, de interes public, beneficiază de 50% indemnizație din pensia de bază!... Zilele trecute la redacția noastră a sosit dl Teofil Preda cu acest material pe care îl redăm mai jos, și care trebuie să recunoaștem, parțial, ne-a surprins plăcut. În fond domnul Preda propune o chestiune care se practică în America (USA): recompensa materială a ideilor (o variantă a brainstormingului)!!.

*

„A fi sau a nu fi” inventator

Pentru a fi inventator trebuie să te naști cu niște calități, să acumulezi niște cunoștințe (din toate domeniile) și mai cu seamă să fii destul de ambițios ca să cauți în viața de toate zilele diferite provocări cu care să te confrunți, probându-ți creativitatea și inteligența! Pentru a reuși, însă, trebuie ca soarta să îți dăruiască, în drumul devenirii tale, oameni capabili să te înțeleagă și să te susțină moral și material pentru a putea să-ți pui în valoare calitățile. Dar trebuie să ai și ambiția necesară împlinirii acestui deziderat personal! Cu toate că m-am străduit, cu mult aplomb, să las lumii ceea ce mintea mea a plăsmuit pentru confortul și bunăstarea ei, pot declara cu regret că lumea noastră nu vrea și, probabil, nici nu poate să înțeleagă eforturile și ambiția necesară instruirii personale zilnice și instruirii continue a minții, pentru a o putea menține în stare de a putea crea.

Lumea nu vrea să admită că persoana ta a pus în jocul acestei devenirii mult talent, multe cunoștințe, fantezie, cutezanță, etc. Se spune că Dumnezeu a dat fiecărui om o doză egală de inteligență, lăsând la lati-

tudinea fiecăruia să o folosească așa cum dorește el. Paradoxal, vedem cum mulți dintre aceia care și-au lăsat inteligența să ruginească, fac pe atotștiutorii. Câtă dreptate avea Eminescu atunci când a scris: "Rele-or zice că sunt toate, câte nu le-or înțelege"... Se vede cât de actuale sunt și azi satirele care răzbat tăios din toată opera lui după 150 de ani. Și atunci, ca și acum în vremea noastră, existau destui indivizi cu atitudini de iritare și invidie față de succesul altuia. Dar succesul meu, sau al altor autodidacți ca mine, nu se revarsă asupra întregii lumi? Nu sunt invențiile mele, sau ale altora ca mine, un bun inestimabil care ar trebui să se bucure de toată atenția și interesul lumii, al societății în general? Pentru ce servește societății (lumii) această discriminare: integrat-neintegrat, adaptat-neadaptat?! Pot eu să numesc această atitudine ca fiind inteligentă? Dacă un cocș, un câțel sau un purcel ar putea să facă una sau mai multe invenții bune, pentru folosința oamenilor, nu ar fi un lucru inteligent să li se acorde tot interesul? Știu ei oare, detractorii "de meserie", câți dintre marii inventatori ai lumii au fost neadaptati, dar au lăsat lumii invențiile lor – daruri inestimabile pentru posteritate? Ar fi de dorit să facă cineva un studiu pe această temă și să scrie o carte! Nu spre folosul vreunui inventator, ci pentru popularizarea unei realități care ar putea să îndrepte prin argumente solide o stare de fapt negativă. Aceasta ar fi cea mai utilă dintre toate activitățile utile, menite să servească o cauză nobilă. Ar fi o lovitură de condei dată ignoranței, care, după cum se vede, domnește liniștită în acest sector al vieții noastre cotidiene.

(Continuare în pag. 14)

MĂNĂSTIREA BISTRIȚA: TEZAURUL CULTIC

(II)

Arhim. Veniamin MICLE

CRUCI. Importanța Sfintei Cruci în cultul ortodox, atât ca simbol religios cât și ca obiect decorativ, este recunoscută pretutindeni. Din această cauză, credincioșii confecționează crucea din cele mai diferite materiale, ca aur, argint, marmură, piatră sau lemn, și o așează la loc de cinste. Tezaurul cultic al Mănăstirii Bistrița conține un mare număr de cruci.

1. Cruce de argint aurit. Ornamentată cu douăsprezece rubine, Crucea are mărimea de 31/12 cm. și se păstrează la Muzeul de Artă din București (Inv. nr. 637), având pe mâner, gravată în limba slavonă, inscripția: „Egumenul Ilarion de la Bistrița”, indicând astfel numele donatorului care, între anii 1560–1564 apare în documente ca superior al mănăstirii.

2. Cruce de lemn sculptată. Donată prin anii 1564–1565 de boierul Manta. Crucea are mărimea de 26/8,5 cm.; a fost ridicată la 21 octombrie 1916 și depusă la Muzeul de Artă (Inv. nr. 447). Este îmbrăcată în argint aurit, având douăsprezece rubine; o inscripție gravată în limba slavonă atestă că: „Această cruce a făcut-o jupanul Manta în timpul ieromonahului egumen Ilarion de la Bistrița, în anul 7072”.

3. Cruce de lemn ferecată. Donație a episcopului Teofil al Râmnicului din anul 1641–1642, Crucea are mărimea de 25,5/9, fiind depusă în data de 21 octombrie 1916 la Muzeul de Artă (Inv. nr. 461). Este ferecată cu argint aurit filigranat; inscripția gravată denotă că: „Această cruce o a făcut vlădica Teofil, în zilele lui Matei voievod, vă leat 7150”.

4. Cruce de lemn sculptată. Îmbrăcată în argint, cu aplicații de email verde și albastru, Crucea, cu mărimea: 6,18/6 cm; se păstrează la Muzeul de Artă (Inv. nr. 655), datează din jurul anului 1650, fiind donată de mitropolitul Ștefan, potrivit inscripției cu litere în relief: „Mitrop(o)litu(l) chir Ștefan”, care în tinerețe fusese copist la Mănăstirea Bistrița.

5. Cruce de lemn sculptată. Ferecată în argint, cu aplicații de email multicolor, Crucea de mărimea: 18/5,6 cm., a fost ridicată la 21 octombrie 1916 și depusă la Muzeul de Artă (Inv. nr. 467); poartă o inscripție gravată, vopsită în negru, care atestă că: „Pârvu Crețulescu a ferecat această sfântă cruce, 1678”.

6. Cruce de lemn sculptată. Îmbrăcată în argint aurit, cu aplicații de email multicolor și împodobită cu pietre prețioase, Crucea a fost donată în anul 1681 de Constantin Brâncoveanu, potrivit inscripției grecești, culiteremajuscule în relief: „Constantinos Brancovanos 1681”, inscripție incompletă, datorită deteriorării.

7. Cruce de lemn. Aparținând secolului al XVIII-lea, Crucea ferecată în argint, a fost donată de ieromonahul Ștefan.

8. Cruce de lemn sculptată. Ferecată în argint poleit, împodobită cu mărgăritare, Crucea este donată de monahul Silvestru, în secolul al XVIII-lea.

9. Cruce de lemn sculptată. Provenind din secolul al XVIII-lea, Crucea, ferecată în argint, a fost dăruită

mănăstirii Bistrița de credincioșii Păun și Anastasia.

10. Cruce de argint. Aparținând secolului al XVIII-lea, Pomelnicul Mănăstirii adeverește că: „Filaret ieroschimonahul a dat o crucișoară de argint cu Sfântul Lemn din Crucea lui H(risto)s”.

11. Cruce de argint. Poleită, încrustată cu mărgăritare și pietre roșii granate, Crucea a fost donată în anul 1790 de arhimandritul Nectarie, egumenul mănăstirii.

12. Cruce de lemn sculptată. Donată în 1790 de ieromonahul Iosif, Crucea este menționată în Pomelnicul Mănăstirii, unde scrie: „Acest părinte Iosif ieromonah a dat o cruce ferecată cu argint și pietre roșii și albastre și cu mărgăritare, ca în veci să se pomenească”.

13. Cruce de lemn sculptată. Atestată la 16 februarie 1811, Crucea a fost donată de ierodiaconul Ghenadie.

CĂDELNIȚE: Printre obiectele de cult, folosite în timpul ofierii sfintelor slujbe, cădelnița ocupă un loc important. Formată dintr-un recipient în formă de cupă, numit focar, deasupra un capac, fiind cuplate prin trei lăntișoare, prinse în partea superioară de un disc prevăzut cu o verigă de susținere; al patrulea lăntișor este fixat de vârful capacului, care permite ridicarea și coborârea lui. Tezaurul cultic al Mănăstirii Bistrița :conține cădelnițe foarte vechi, unele :chiar din secolul al XV-lea.

1. Cădelniță de argint aurit. Lu-crată pentru Mănăstirea Bistrița la sfârșitul secolului al XV-lea sau, probabil, la începutul celui următor, cădelnița a fost donată de frații Craiovești. Cu litere în relief, sunt înscrise pe focar numele donatorilor: „Barbu, Pârvu, Danciu, Radu”. Potrivit descrierii lui Alexandru Odobescu, ea are focarul semicircular, așezat pe un picior octogonal cu tavă; capacul conic este compus dintr-o serie de turnulețe și portaluri gotice suprapuse și ajurate, pentru a permite ieșirea fumului; ambele părți sunt unite cu trei lăntișoare, executate din verigi răsucite.

2. Cădelniță de argint aurit. Confecționată prin anii 1654–1655, din porunca Mitropolitului Ștefan, cădelnița, având înălțimea de 26 cm, diametrul focarului de 9,5 cm., a fost ridicată la 21 octombrie 1916 și se păstrează la Muzeul de Artă (Inv. nr. M 1653). Ea păstrează gravată inscripția: „Această cădelniță a făcut-o arhiepiscopul Ștefan, mitropolitul Țării Românești, în zilele domnului Io Constantin Șerban voievod, anul 7163”.

3. Cădelniță de cositor. Aparținând secolului al XVIII-lea, Cădelnița a fost donată la 2 august 1790 de egumenul Mănăstirii, Nectarie arhimandritul.

4. Cădelniță de argint. Lucrată artistic, cu trei chipuri de îngeri sculptați în relief, Cădelnița, care se păstrează în Diaconiconul bisericii mari a mănăstirii Bistrița, are gravată următoarea inscripție: „Prefăcută de arhimandritul T(eodorit) Zăgănescu, 1865”. Realizată în urma unui raport înaintat de egumen Ministerului Cultelor, de unde, la 7 octombrie 1865 primește comunicarea că: „Se încuvințează pro-

punerea ce faceți în privința prefacerii unei cădelnițe, din una stricată, și o candelă tot stricată de argint, care, după gătitura ei, recomandându-se, o veți și înscrie în inventarul dotei acelei biserici”. Degradată și fără lăntișoare, cădelnița a fost ridicată și dusă la Episcopia Râmnicului; ulterior a fost recuperată de Arhimandritul Veniamin Micle și reparată în anul 1988, se păstrează în Diaconiconul bisericii mari.

5. Cădelniță de argint. Nu se cunoaște proveniența acestei cădelnițe, dar în anul 1918 a fost ridicată, potrivit Raportului din 12 septembrie 1920 al starețului Ilarion Cristea care scrie: „Protosinghelul Inochentie Tănăsioiu, fiind mare eclesiarh la Sfânta Episcopie, a luat în primire de la această sfântă Mănăstire una cădelniță de argint curat cu șapte clopoței”.

CĂȚUI. Obiect de cult, cățuia este asemănătoare cădelniței, având același scop, de a tămăia. Formată din focar și capac, ea diferă de cădelniță prin lipsa lăntișoarelor. Anterioară cădelniței, cățuia își are originea în vechile opaițe de ceramică; ulterior i s-au adăugat lăntișoarele, fiind transformată în cădelniță. Astăzi se păstrează, mai ales, în mănăstirile de călugărițe.

1. Cățuia de argint aurit. Datând de la începutul mănăstirii Bistrița, probabil de proveniență italiană, Cățuia a fost descrisă de Alexandru Odobescu astfel: „O cățuia sau afumătoare de argint aurit cu două picioare sau scaune și cu un mâner ornat și terminat într-un rotund din sârmă de argint împletită. Vasul pentru foc, care e semisferic, se află despărțit de mâner printr-o tavă circulară acoperită cu un îndoit cerc de iconițe ce se văd a fi smălțuite; multe dintre ele, precum și cea mai mare, care ocupă centrul tăvii, au căzut. Ele sunt gravate cu acul (à la pointe) și arată a fi fost smălțuite după modelul smălțurilor champlevée, foarte practicat în vechime prin Italia. Capacul vasului, rotund, reproduce în partea sa inferioară același fel de iconițe și se termină sus printr-o săpătură à jour. Stilul desenelor se resimte cu totul de influența bizantină, ce predomină mult timp în artele plastice din Veneția”.

CANDELE. Candelele sunt obiecte liturgice, folosite ca suporturi ale unor surse de iluminat, cum este uleiul sau untdelemnul. De origine antică, menționate în cultul Vechiului Testament, au pătruns și în cel creștin. Executate din metale prețioase, lucrate artistic, ele constituie adevărate valori de patrimoniu național. Candelele descoperite în tezaurul cultic de la Mănăstirea Bistrița sunt dintre cele mai vechi din țara noastră, unele datând chiar din secolul al XVII-lea.

1. Candelă de argint aurit. Aparținând primei jumătăți a secolului al XVII-lea, Candelă, ridicată și dusă la București, din ordinul Ministerului Cultelor, are gravată, în partea inferioară, o inscripție cu numele donatorilor: „Banul Radu Buzescu și băneasa Elina”. Raportată la perioada băniei lui Radu, candelă poate fi datată în jurul anului 1633.

2. Candelă de argint aurit. Donată de voievodul Matei Basarab în anul 1642–1643, Candelă are înălțimea de 15 cm și se păstrează la Muzeul de Artă (Inv. nr. M 1372). În partea de sus are gravată inscripția: „Această candelă a cumpărat voievoda Ioan Matei. Mulți să-i fie anii. 7151”.

**Întregul articol se poate citi pe
www.culturaarsmundi.ro**

DESTIN NEÎMPLINIT DE INVENTATOR

(Urmare din pag. 10)

• În clasa a șasea (sau a șaptea) am fost în excursie la București cu autocarul (Iranațional). Ce bucurie! Acolo, în capitală, printre alte obiective vizitate, am fost și la muzeul tehnic din „Parcul Carol” unde o doamnă, care era ghid, ne făcea demonstrații la diferite mașinării. Am ajuns repede la mașina electrostatică. Doamna ghid ne-a fascinat cu jerba de scânteii și pocnituri pe care le-a scos aparatul și am rugat-o să mai facă o dată demonstrația. Doamna a repetat-o și am plecat fericiți. • Cu toată aplecarea mea spre tehnică, spre învățătură, nu am reușit să îmi conving părinții să mă lase mai departe la școală. • În anul 2000 am conceput pentru poștă, instituție la care lucram, printre altele, un robot destinat să proceseze

scrisorile. După 7-8 ani, pe baza acestei idei, a mea !!!, a apărut la bănci robotul la care se pot plăti facturile, dar nimeni nu m-a băgat în seamă. • Ulterior, am înscris la O.S.I.M. prima și una dintre cele mai „mărunte” invenții ale mele: electrofreza pentru recondiționat faguri uzați. A fost înscrisă la O.S.I.M pe 26 august 2004. Este utilă pentru apicultori. Este înregistrată în B.O.P.I. 2005. De atunci și până acum nu am găsit un antreprenor serios ca să îmi fabrice acest mic aparat care s-ar putea vinde în mii și mii de exemplare. • Din 2005 și până acum am conceput peste 40 de astfel de invenții. Nu am bani acum nici să le înscriu la O.S.I.M.

Am prezentat aici aceste aspecte din viața mea ca să reiasă pasiunea mea pentru tehnică, literatură și altele. Reamintesc faptul că în acest răstimp, am scris două volume de poezii și o antologie.

23 noiembrie 2023

ION NĂLBITORU, TRIPLĂ LANSARE DE CARTE LA RÂMNICU VÂLCEA

Ana VASILE

Așa după cum am fost înștiințați din vreme prin Afişe (fizic dar și on line), vineri 12 aprilie 2024 începând cu ora 15,30 în amfiteatrul de la parter din Biblioteca Județeană Vâlcea "Antim Ivireanul" din Rm. Vâlcea a avut loc o triplă lansare de carte: "Lupii din Carpați", "Dictatorul și plaiul lui Dracula", "Sfârșitul" (lumii).

Autorul este Ion Nălbitoru, inginer, editor, scriitor, jurnalist (editează împreună cu soția sa Cristina revistele "Memoria slovelor" și "Valea Lotru-lui"); este președintele filialei LSR-Vâlcea "Gib Mihăescu".

Moderator a fost Marian Bărașcu, membru UZPR-Vâlcea și vicepreședinte la LSR-Vâlcea, unde face un bun tandem cu Ion Nălbitoru.

"Delegația" de la filiala UZPR-Olt "Pan M. Vizirescu" a fost alcătuită din: P-S Cichirdan, Mircea Vasii, Ion Talpoș, Valerica Predescu, Ana Vasile, Maricela-Paraschiva Buicescu, Paulian Buicescu și bineînțeles protagoniștii Ion și Cristina Nălbitoru.

"Delegația" de la UZPR-Vâlcea: Marian Bărașcu, Mihai Sporiș, Emilian Frâncu, Liliana Ghiță-Boian (Jianu) și Pandebe-Bebe Jianu; de la filiala UZPR-Sector 1 București, colegul Gheorghe Jianu.

Din zona criticii literare, au vorbit: Mihaela

Rădulescu, Elena Agiu-Neacșu, P-S Cichirdan și Mihai Sporiș. În continuare au vorbit: Valerica Predescu, Ana Vasile, Liliana Ghiță-Boian (Jianu), Ilie Bucă, Nicolae Dragoș, Tatian Miuță și Alina Negrea. Colegul Paulian Buicescu a oferit-ca de obicei-autorului-lansator un frumos laudațio versificat și binemeritat!

Momentele muzicale au fost asigurate de Pandebe-Bebe Jianu (recital voce) și Marin Mitroescu (recital la drâmbă și fluier). Au mai participat activ prietenii cărților și scriitorilor: Magda Neagoe (Rm. Vâlcea), Mariana, Rodica și George Beldiman (Slatina).

În partea a doua a programului, autorii-gazde i-au invitat pe colegii "condeieri" să deguste produse de patiserie și cofetărie, sucuri, cafele și ape (plată și carbogazeificată natural), unde s-au discutat probleme specifice din domeniul scrisului, s-au dăruit cărți și reviste! Filiala UZPR-Olt mulțumește membrilor săi Ion și Cristina Nălbitoru pentru activitatea neobosită din domeniul scrisului, precum și "delegației" de membri care a mers la Rm.Vâlcea să-i susțină!

„ACADEMIA DE SUB PĂMÂNT?” (Urmare din pag. 2)

Trebuie recitite scripturile, cu ochii minții! Trebuie scoase din temnițele uitării scrierile interzise, puse la index; traduse marile lucrări ale exilului și date spre cunoaștere acasă! Trebuie descuiate arhivele, cu cele puse la păstrare cu scopul uitării păcatelor, înainte de instalarea amneziei cu repetarea greșelilor. Fără mărturisirea păcatelor nu există iertare, nu se vindecă blestemele, de aceea iertarea își cere adevărul mărturisit. Perpetuarea minciunilor și refolosirea lor, ca rețete verificate, ne țin prizonieri cercului vicios și unei (i)moralități criminale. Credem și aici că îndemnul imnului nostru despre deșteptare este la fel de actual, precum și rostul proiectului nostru.

Am privit scena lumii cu geopolitica regizor și am constatat actorii din scenă și rolurile jucate, chiar în fața ochilor noștri, ai locuitorilor grădinii. Apoi am căutat spre noi înșine spectatorii, implicați în jocul actorilor din scenă. Am avut senzația că privitorii, semenii mei cu toții urmăreau diferit spectacolul, ba păreau chiar unii în conflict cu ceilalți. În scena cea mare a grădinii se confruntau de fapt două puncte cardinale: Răsăritul, cu toate armatele lui de prozeliți, cu Apusul și el înarmat până în dinți. Să se fi născut această polarizare doar de puțin timp? Vezi conflictul ruso-ucrainean! Mira-m-aș! Nu cumva la noi în bătaură să se fi însământat mai demult această ofertă cu partizanatele ei? Oare nu ar trebui să ne dumerim de ce ne antagonizăm interesele interne pentru probleme pe agenda vieții politice multisekulare? Constatasem că Orientul și Occidentul pe frontul luptei între imperii, între Credințele instituționalizate se războiau demult și frontul chiar se instalase prin mijlocul grădinii noastre. Maica Domnului, maică de-o parte și de alta a Carpaților, dar bisericile? Una cu Roma Veche (vezi Rusia) iar cealaltă cu Roma Nouă prin Europa. Azi nu se confruntă ele, mânănd la luptă oamenii fără vreo vină, ba îndemnați la război chiar de Biserica creștină și ortodoxă?, împotriva altor ortodocși?

Am privit Grădina Maicii și am observat „conviețuirea” dintre ortodocși și greco-catolicii, creștini cu toții, dar în ecuația celor două Rome, cu ponderi diferite. Poziționările față de conflictul cel mare par impuse de simpatiile față de taberele sfinților din cer și ale celor de pe pământ. În tabăra ortodoxă, cei mai mulți sunt în „imperiu” Rus, care merge până la Pacific. Dar noi avem și autodeterminarea proprie, Biserica noastră unită *diplomatic* și cu Roma Nouă (vezi Papa Ioan Paul al II-lea, 1999 și Papa Francis 2019), nu ar trebui să se alinieze Răsăritului belicos. Și ar trebui să observe globul întreg cuprins de Roma Nouă, noi fiind oricum legitimați prin nume că... *de la Râm ne tragem*, în nici un caz dinspre cea muscală!

Am cercetat scena românească și am observat un anti/ecumenism, indus propagandistic, chiar de o parte dintre slujitorii, cu oarece cultură ai ortodoxiei noastre aflați încă într-o respingere a greco-catolicilor, frații noștri, români creștini. Inerția canoanelor, nereformate și ascultarea peste logica omului eliberat de prejudecăți... sunt încă obstacole ale slujitorilor care au propovăduit multe decenii „adevărurile”! Marele dirijor, geopolitic, despărțise în 1948 bisericile surori (vezi desființarea uneia și sugrumarea politică a celeilalte!) iar timpul trecut din 1990, este prea scurt în melcuirea împământenită, în veacuri a canoanelor care nu țin pasul cu emanciparea societății omenești!

Acesta este motivul alegerii, pentru anul 2024, drept candidat, al Academiei de sub Pământ a lui **Iuliu Hossu**. Reamintim că în 2023 *Academicianul* consacrat de proiectul nostru a fost ierarhul ortodox **Dumitru Stăniloie**. Am constatat că marile izbânde în făptuirea proiectului de țară (Statul Român modern, în vatra trăirii neamului întregită!), au fost opera unei unități, inclusiv creștine, între bisericile surori, dar și marea deschidere a rațiunii umaniste promovată de o elită remarcabilă, cum a fost și cea sacrificată la venirea părjului roșu, cu urmele scrumului ei și azi în cele cenușii și fără oxigenarea necesară!

Asociem acestei prezentări și Biografia sumară a candidatului Iuliu Hossu!

Lider „cerc”

DIN REVISTE LUATE...

(Urmare din pag. 7)

O istorie în care se stabilise o ierarhie, o creștere a semnelor culturale, o înțelegere a vecinătăților. Scriitorii aveau un reper. Nicolae Manolescu era, de o jumătate de secol, un reper. Ultimele rânduri ale articolului lui Nicolae Manolescu, din paginile *României literare* dedicate lui Alex Ștefănescu se opresc asupra gândului că el n-a murit, că spiritul său rămâne.

Că trebuie să-l citim ... Să-l citim. Să recitim marea carte a lui Nicolae Manolescu, *Istoria*, pe care a întemeiat-o. «Siberia interioară» este recenzia lui Alexandru Colțan la cartea vâlceanului Traian Dobrișnescu: *Siberia de la capătul drumului*. În roman se derulează povestea vieții unui Alexis Zorba român, «pe cât de pragmatic, pe atât de idealist.» Transformată în personaj, Siberia descrisă în carte nu mai este o «casă

a morților» ori taigaua vânătorească a căpitanului Vladimir Arseniev. Dan C.Mihăilescu pornește de la o zicere celebră: «Calomniez, calomniez, îl en restera toujours quelque chose» și ne prezintă pe : *Vintilă Horia la ieșirea din blestem*. Astăzi, când îi citim întreaga operă, să sperăm că blestemul biografic s-a spulberat.

Coperta *Vieții Românești* are în repertoriu: *Oedip, contemporanul nostru*, marca Andrei Șerban. În editorialul: *Omul de plastilină*, Nicolae Prelipceanu surprinde un moment la un spectacol de la Teatrul Mic. Parafrazând una din lozincile anilor '50, «încă o lovitură dată imperialismului», putem adăuga: «încă o lovitură» dată nivelului intelectual al populației, atât de periculos pentru cei care vor să devină stăpâni ai unei țări, cu ajutorul ideologiei și fără alegeri libere. Infantilizarea societății a fost unul dintre mijloacele ascunse ale regimului comunist. Acum, în alt regim,

(care o fi?) este la vedere. Omul de plastilină de altădată reapare. Omul de plastilină nu dispăre, el reapare când te aștepți mai puțin, cam ca șobolanii din finalul celebrului roman al lui Albert Camus. *În teatru, acum mai mult decât oricând, se moare din obișnuit* este anunțul de gong al lui Alexa Visarion prin: *Călătoria erotică a iluziei*. Matei Vișniec caută cu nuielușa de alun talente în Bucovina lui natală și ne prezintă: *Două talente, două povești care se scriu...* Un poem de Ileana Popescu Bâldea are un titlu subversiv: *Moartea are alt nume*. Eu nu cred...!? Florin Șindrilaru, un critic deja consacrat, creionează profilul *Gabriela Melinescu*. Reproducem *motto*-ul: «Cărțile mele au înghețat/ peste noapte./ Pagini scrise cu porțelan albastru./ Sub coaja gheții/ strălucesc poveștile/ ca somonii de argint» (*Cuvinte nou născute*).

Așa se încheie Întunecatul Mart în Întunecatul April!

ACADEMIA DOMNEASCĂ DE LA BUCUREȘTI. REPERE CALENDARISTICE: 1694-1864-2024

Tanța TĂNĂSESCU

Amul acesta se împlinesc 330 de ani de la înființarea *Academiei Domnești* de la București (1694), ridicată la un rang superior din porunca strălucitului domnitor Constantin Brâncoveanu. Acesta a transformat *Școala de la Sf. Sava*, situată pe locul ocupat azi de *Universitatea București*, într-o veritabilă Academie, o instituție de învățământ unde se puteau studia retorica, filosofia, logica, astronomia, geografia, precum și mai multe limbi străine.

Inițial, această școală, apărută prin anii 1679-1680, a fost rodul inițiativei Stolnicului Constantin Cantacuzino, cărturar ce a învățat în tinerețe la Padova, în Italia, și care l-a convins pe fratele său, Domnitorul Șerban Vodă Cantacuzino, să înființeze o școală asemenea celor din Apus sau din Orient, care să funcționeze în incinta *Mănăstirii Sf. Sava*.

Urmare a implicării lui Constantin Brâncoveanu, care a ridicat-o la rang de *Academie Domnească*, înzestrând-o cu cele necesare bunei funcționări, aceasta ajunge în scurt timp să rivalizeze cu Marea Școală a Patriarhiei din Constantinopol, ori cu Academia Fanarului. În perioada de început aici s-a predat în limba greacă, o limbă academică a Orientului, așa cum era considerată în Occident latina, încât prin programă dar mai ales prin strălucii săi profesori și cărturari i se duce vestea de locaș de cultură, atrăgând studenți nu numai din Peninsula Balcanică, dar și din Siria, Egipt, din Palestina ori din Asia Mică, veniți să învețe la București.

Multe păcate or fi avut domnitorii fanarioți dar, ca principii luminați, o parte li se mai iartă. De exemplu, domnitorul Alexandru Ipsilanti a reformat *curricula Academiei Domnești* de la *Sfântul Sava*, dispunând ca învățământul să se desfășoare pe cinci cicluri, fiecare ciclu cu durata de trei ani. În primele trei cicluri se aprofundau gramaticile limbilor greacă și latină, apoi erau predate literatura clasică latină și grecească, urma, în cel de al treilea ciclu studiul poeticii, eticii lui Aristotel, retoricii, limbilor italiană și franceză, urmând ca abia în ciclul al patrulea să se treacă la studierea geometriei și aritmeticii, în timp ce al cincilea avea ca materii principale filosofia și astronomia.

Alt domnitor venit de la Fanar, Caragea Vodă, poruncește la 1818 laicizarea completă a *Academiei Domnești*, ce va fi scoasă de sub tutela mănăstirească. Este vremea când profesorii ce vor preda aici vor fi selecționați dintre români,

fiindcă încă de la 1818 aici va fi predat primul curs de limba română, ținut de prof. Gheorghe Lazăr, urmat de Ion Heliade-Rădulescu, Theodor Pallady.

Reorganizată sub denumirea de *Școala Națională Sf. Sava*, aceasta va fi condusă de cărturarul Gheorghe Lazăr, întemeietorul învățământului românesc, a cărui statuie se află situată în fața clădirii actualei universități.

Toate construcțiile acestui locaș de învățământ au fost dărâmate în 1860 pentru a face loc actualului *Palat al Universității București*. Ridicarea acestei clădiri demarase la 10 octombrie 1857, fiind creația lui Alexandru Orescu, cel mai cunoscut arhitect din epocă, care a dorit să dea imobilului un aspect modern, asemănător universităților occidentale europene. Construcția se află pe amplasamentul fostului *Colegiu monahal Sfântu Sava*, fiind finalizată la 14 decembrie 1869. Corpurile laterale ale palatului au fost înălțate ulterior, în perioada 1912-1926, după planurile arhitectului Nicolae Ghica-Budești.

Considerându-se drept succesoare a instituțiilor de învățământ superior inaugurate de *Academia Domnească* (1694), în anul 1864 Domnitorul Alexandru Ioan Cuza semnează Decretul 765 din 4/16 iulie 1864, prin care se înființează *Universitatea din București*, a doua după aceea fondată la Iași. Inițial, aceasta reunea într-un singur corp Facultățile de Drept, Științe și Litere, contribuind la dezvoltarea și modernizarea învățământului, științei și culturii românești.

Universitatea București are un număr impresionant de facultăți, secții și specializări moderne (dintre cele 19 facultăți, unele sunt de mare actualitate, cum ar fi cele de Administrație și Afaceri, Jurnalism și Științele Comunicării etc). Asistăm, din păcate, la un adevărat paradox: deși are un trecut atât de impresionant, deși a avut o pleiadă de savanți, academicieni, oameni de știință ce au trecut prin sălile acestei universități, aceasta se situează, din nefericire, departe de fruntea clasamentului internațional, lucru deloc îmbucurător. Desigur, anumite criterii ale clasamentului nu o avantajează (buget, număr de profesori doctor docenți sau academicieni, laboratoare moderne, cămine sau cantine studentești, inclusiv medii de absolviere) dar acestea toate nu o împiedică a ocupa un loc onorant în clasamentul autohton al instituțiilor de învățământ superior.

Vivat, crescat, floreat! (lat.: Trăiască, crească, înflorească! – aceasta este o urare rostită la reuniunile academice)

VISUL ANDRADEI

(Urmare din pag. 9)

Zicând acestea a dispărut ca într-o ceață, iar eu m-am trezit plângând și tremurând. Atunci a apărut tata, mărețul rege Decebal, care m-a luat în brațe și mi-a zis:

- Ce este fiica mea?

- Tată, l-am visat pe Amiradus.

- Fie-i țărâna ușoară! A fost un luptător fără pereche, iar prin jertfa sa a devenit nemuritor.

- Este adevărat mărite rege că ai fi dorit să fii soția unui vlăstar regesc?

- Este adevărat. Aș fi dorit să te mărit cu fiul unui rege din Tyras. Dar de unde știi?

- Mi-a spus-o Amiradus în vis.

- În numele lui Zamolxe, așa ar fi trebuit să fie, iar Amiradus urma să fie pețitorul tău dacă cel de al doilea război cu romanii nu ar fi început așa de repede!

- Dar, bine eu îl iubeam pe Amiradus și el mă iubea pe mine!

- Oh, fiica mea, Amiradus îmi era ca un fiu, dar tu fiind o prințesă trebuie să-ți înfrângi pasiunile și să te supui intereselor de stat. Nu uita, tu nu ești o muritoare de rând, ci ești fiica mea!

- Crude mai sunt și hotărârile voastre regilor!

- Ce vrei? Fiul meu în plină tinerețe a fost trimis ca

sol la Zamolxe și ai văzut zâmbetul și când a căzut în cele trei sulite? Iar tu, dacă nu ai fi fost fiică de rege, te-ai fi putut mărita cu Amiradus, sau cu cine ai fi vrut. Așa, ești obligată se te supui intereselor de stat

Și, iată cum tata a hotărât ca eu să mărit cu un prinț necunoscut. Amiradus, iubitul meu cel căzut în luptă la Tapae, mi-a apărut în vis acum câteva nopți, iar în zorii acestei zile l-am visat pe Deceneu. Acesta mi-a vestit ceva despre viitorul nostru care se pare că nu va fi prea luminos.

Astfel, în visu-mi se făcea că marele, slăvitul Deceneu, învăluit în falnic nor, din cer cobora în noapte. Văzduhul fulgera cumplit, iar tunetele bubuia. Cum el ajuns-a Pe pământ, norul ce-l învelea s-a pulberat. Atunci a zis:

O neam de daci, o neam de lupi,/ Mult tu ai suferit, dar încă multe/ Mai ai de suferit! În lupte tu ai biruit/ Dar tu ai fost și biruit. Străinii te vor înrobi!/ De pe al tău pământ străbun/ Tu alungat, prin munți te vei scunde./ Însă coborând cu străinii veniți/ Din lumea largă tu te vei uni./ Din vlăstarul crescut pe malul Tibrului/ Și din vlăstarul crescut pe acest pământ/ Un nou popor prin vremuri s-o ivi./ Lupul semeț din veac în veac va dăinui,/ Durând din Istros înspre munți/

Și înspre mare, o nouă țară,/ Ca un arbore milenar cu rădăcini înfipte/ În veșnicul pământ iar cu corola/ Cufundată-n cer. Vor apărea vecii hrăpăreți/ Și vor pândi acest copac ce crește/ Pe jertfa cea ivită dintr-un regesc vlăstar./ Așa grăiește Marele Zamolxe prin

gura/ Lui Deceneu ce-i este al său preot.

După aceea un nor care din patru zări s-a încheagat l-a înghițit. În văzduh tuna și fulgera, iar el spre cer s-a ridicat și-a dispărut. Eu speriată m-am trezit și am pornit spre tata, mărețul rege Decebal visul să l-i povestesc.

Între timp trece pe lângă Andrada, un bărbat înalt cu o privire care scânteia fulgere albastre, care oprindu-se zice cu blândețe în glas:

- Prințesă, fără să vreau ți-am auzit ultimele cuvinte. Fii sigură că orice viitor este înțețoșat. Dar, ce spuneați despre Deceneu?

- Viteazule Gerula L-am visat în scurtul timp în care am ațipit spre revărsatul zorilor. Mi-a vorbit despre un viitor de lupte și de jertfe al neamului nostru, precum și despre un neam nou care se va altoi pe sângele unui vlăstar regesc.

- Cred că ar trebui să povestești și regelui visul tău!

- Gerula, i-am spus tatălui meu visul.

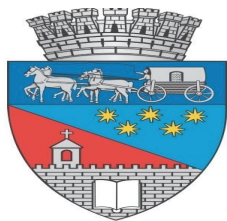
- Și ce a spus măritul rege Decebal?

- A spus că este un vis profetic.

- Vezina nu mai este printre noi, dar Decebal oricând poate ține locul marelui preot în talmăcirea viselor. Deci graiul său este inspirat de zei și bine este să îl ascultăm.

- Așa o fi precum zici tu credinciosule Gerula!

- Mă iartă acum prințesă căci trebuie să plec. Împreună cu căpeteniile și oamenii liberi suntem chemați la sfatul regelui.

RÂMNICU VÂLCEA

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI

Râmnicu Vâlcea, General Praporgescu 14, 240182, Jud. Vâlcea
tel: +40-250-731016 fax: +40-250-731843 primaria@primariavl.ro

www.primariavl.ro

CERTIFICARI MRC-OCS SR EN ISO 9001:2015 410/C SR EN ISO 14001:2015 223/M SR OHSAS 18001:2008 190/HS SR ISO/CEI 27001:2013 019/SI

SĂRBĂTORILE DE PAȘTI LA RÂMNICU VÂLCEA

Râmnicul îmbracă haine festive pentru Sărbătorile de Paști

Primăria Municipiului, prin intermediul Piețe Prest S.A., a demarat îmbodobirea orașului cu ocazia sărbătorilor pascale. Pentru ediția din acest an, 20 de ouă de mari dimensiuni, decorate cu motive religioase și laice, vor fi amplasate în zone de circulație intensă, rutieră și pietonală: spații publice, sensuri giratorii, parcuri etc. Totodată, în Scuarul Mircea cel Bătrân din Zona Centrală și în cartierul Ostroveni, în vecinătatea Catedralei „Înălțarea Domnului”, vor fi făcute amenajări festive de mai mari dimensiuni, constând în aranjamente florale combinate cu elemente specifice acestei sărbători, de mare impact mai ales în rândul copiilor.

Biroul de Presă

NEMAIPOMENITA CUTEZANȚĂ, NUMIREA CA ȘEF DE LOT

Ligia NICOLESCU

În sfârșit, venise. Plicul cu numirea mea ca șef de lot se lăfăia pe biroul directorului cu nonșalanță, chiar cu nesimțire aș putea spune, pentru că mai întâi nu fusese dorit, iar în afară de mine, nici așteptat cu bucurie de nimeni. Se conturase ideea acestei numiri dar toată lumea nu credea o asemenea îndrăzneală ca fiind posibilă și aștepta cu înfrigurare „ori să se rupă caru, ori să crape măgaru”. Nu s-a întâmplat nici una nici alta. Venise în sfârșit numirea.

Ca oricare șantier, și șantierele TCMM-ului aveau probleme cu femeile. Femeile...Din facultate știam direcția către care ar fi trebuit să ne îndreptăm: Locurile din față erau „la cratiță”, cu diploma în cui, ca „să vadă copilul” sau cine-o mai avea curiozități, că ai școală, dar că „te-ai sacrificat pentru binele familiei”.

Mai pe la mijloc se acceptau ceva posturi pe la aprovizionare, acolo anticipându-se ideea că știi să citești un deviz, deci poți scrie un eventual necesar de materiale. Puteai ajunge și ceva mai mare, de exemplu la „normare-personal”, bănuindu-se cunoașterea citirii unor normative de timp. Puteai, dacă postul nu era cu dărnicie „menit” vreunei ducii muncitoare „de calificare sa”, dar cu funcții în Partid, cu pile sus și jos, care venea dintr-un „mediu sănătos”, care în câteva luni își tăia costițele, își scurta fustițele și se apuca serios de educație partinică. Puteai, toate astea, ba chiar mai multe deoarece erau la modul opțativ și mai ales, maaai ales „condiționat”. Aici te lua Dracu, la condiție. La condiționare ori la cel care condiționa...Ultimele locuri, după cum bănuieți erau astea, unde te lua mai repede sau mai căținel Dracu. Ultimele- ultimele însă, erau cele pe care îndrăzneai să le ceri pe merit, după calificare și cunoștințe. Aici te lua Mama dracului. Pe mine ea m-a înhățat în ziua în care mult așteptatul plic cu numirea mea pe post de „șef de lot în construcții” a aterizat pe biroul directorului grupului de șantier TCMM:

-Să vină Nicolesca! tună glasul directorului. Bui-măcită, secretara se scutură ca de friguri și plecă în celălalt birou să mă caute.

-Toarșa Nicolescu, să veniți la toarșu director! Da să nu vă supărați că nu știu de ce (de obicei știa) și.. e tare nervos. Coborî glasul agitat în aceiași timp cu căpșorul drăgălaș cu plete zulufate.Mă ridic și mă îndrept către acolo.

-Da. Bună ziua. Am venit.

-...

-Bună ziua, m-ați chemat!

-...

Nimic. Mă scana literalmente, mă tăia în bucăți. Nemișcat, ca un sfînx, în afară de maxilare care se strîngeau spasmodic nu-i mișca nici un mușchi.

-Bună z... n-am mai apucat să zic altceva. Ochii i s-au strîns transformîndu-se în două lame de stilet. Capul i s-a ridicat dintre umeri arcuindu-se către mine ca al unei cobre. Deși strînse, buzele se despăcară tăiat și sîșîră apăsător:

-Și nu știai de ce?

Nu frică, dar emoții avusesem cît a tăcut. Odată cu primele sunete auzite, nu numai că mi-au trecut, dar mi-a venit așa, o poftă grozavă să-l înfrunt.

-Ba da! Am răspuns scurt și aproape obraznic. Ba da!

-Și ce propui? Întrebă la fel de sec și scurt.

-Eu? Nu cumva dumneavoastră?

-Nu! reveni el la pasele monosilabice. Nu! Tu ai început! Eu doar continui! Deci, ce propui?

Mă băgase în corzi. Nu știam unde bate, simțeam că pierd teren și-mi scormoneam mintea să găsesc o ieșire onorabilă, un răspuns rapid la acel „ce propui”? Ce puteam propune?

-Ei???

Psiholog desăvîrșit nu-mi lăsa timp de reacție.

M-am adunat și am silabisit apăsător:

-Vreau postul de șef de lot! E al meu!

-la-!

-... ???

Acum era rîndul meu să tac.

-la-! E cu delegație! (Nu știam atunci ce-i aia „ cu delegație”, însă aveam să aflui repede). Dau să plec și mă întorc spre ușă. Mă oprește:

-la-ți plicul! E al tău! Nu ți l-ai dorit?

Iau plicul din mâna lui care nu se întinsese să mi-o ofere, obligându-mă astfel să mă aplec spre el peste birou ca și când i-aș fi făcut o plecăciune, mă întorc și dau să plec iar. Fac trei pași cînd, gata să ies, cînd mă oprește se:

-Poate nu știai... e o vorbă...că nu e bine să-ți dorești prea mult ceva fiindcă s-ar putea să ți se îndeplinească... A avut dreptate, s-a întâmplat și m-a ajutat cu asta multă vreme, amintindu-mi eu mereu proverbul cu referire la dorință și la puțință...

... -Alo! Sunt lotul Berbești, Nicolescu, am trimis necesarul de materiale și n-am primit încă nimic, așa putea...

-Reveniți, toarșu, sunt toți într-o ședință...

... -Alo! Nicolescu sunt! Nu mi-a venit topome-trul pentru trasare! Dă-mi te rog la director sau la inginerul șef!

-Sunt toți la Vâlcea...

... -Alo, magazia, am cerut măcar o aerotermă pentru baraca mea! Afară sunt pe puțin minus 15 grade, mi s-a promis...

-Ieri înainte de ora trei au fost trimise toate la Seciuri. Am comandat altele. Când vor veni sunteți prima căreia ...

Mă așteptam la greutăți, dar nu chiar așa. Și pe urmă, încă nu știam proverbe. Mai ales miezul, învățatura lor, în special pe acela cu „moartea cui va pe care nu trebuie s-o dorești, ci doar să aranjezi lucrurile ca să și-o dorească singur”... S-au jucat atunci cu mine ca măța cu șoarecul, mizând pe renunțarea mea la lupta pentru „existență” ca șef de lot, renunțare pe care n-au obținut-o decât după vreo doi ani, cînd am fost preluată de Întreprinderea Minieră pe un post superior, ca șef de șantier.

16 august 2017- București

DESPRE INVENȚIE - INOVAȚIE

(Urmare din pag. 10)

Tot confortul de care dispune lumea noastră modernă se datorează multor oameni care și-au pus cu ambiție talentul, energia și viața în slujba acestui interes de a crea ceva pentru starea de mai bine a oamenilor.

Ca să fii mai direct: oricare dintre cetățenii acestei țări ar trebui să adopte o atitudine echitabilă față de eforturile și talentul inventatorului autentic. Acest lucru se poate face militând fiecare ca să i se plătească inventatorului anticipat idea legată de invenție. Adică proprietatea lui intelectuală, odată prezentată, indiferent unde, la nivelul tehnicii actuale, nu îi mai aparține. După ce el, inventatorul, a

demonstrat, că ideea lui e valabilă, să primească o sumă de bani, echivalentă cu o estimare a beneficiului adus de invenția sa, statul sau o firmă (după caz) rămânând proprietarul drepturilor de autor și cu obligația de a pune în practică ideea. Aceasta nu este un obiect oarecare, ca să-l poți lua înapoi dacă nu îți convine o anumită tranzacție. Aproape orice idee este inestimabilă, mă refer la cele autentice. Ele aduc țării faimă, bunăstare și multe alte avantaje.

Acesta este apelul meu: nu lăsați să se ducă în uitare străduințele mele de-o viață. Posteritatea nu va ierta! Invit pe fiecare să-și facă un amplu proces de conștiință. E un ultim apel pe care îl fac societății. Aștept să fiți receptivi!

Vă mulțumesc anticipat!

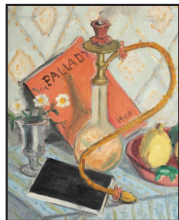
Teofil PREDA - Râmnicu Vâlcea, 11.01.2024

ISTORIA PICTURII ROMÂNEȘTI - APRILIE

THEODOR PALLADY (11.04.1871, Iași - 16.08.1956, București)

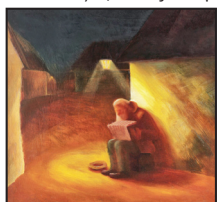
Pictor român, unul dintre cei mai prestigioși pictori moderni (a fost declarat post mortem, în anul 2012, membru al Academiei Române), a urmat Liceul „Sf. Gheorghe” din București și Politehnica din Dresda, luând în același timp lecții de pictură cu Erwin Oehme, apoi a urmat Academia de Arte Frumoase din Paris, unde a lucrat timp de 10 ani în atelierul lui Gustave Moreau. A expus lucrări în țară (la Ateneul Român și saloane oficiale) și străinătate (Paris, Bienala din Veneția - 1924, 1940, 1942). Lucrări de artă (selectiv): După baie, Vas cu flori, Femeie în Galben, Natură moartă, Nud.

IULIUS PODLIPNY (12.04.1898 Pressburg, Austria - 15.01.1991, Timișoara)

Pictor și grafician român, care din cauza unui accident de tren și-a pierdut brațul drept, s-a mutat la Budapesta, unde a urmat cursurile Academiei de Arte Frumoase. Din anul 1928 se stabilește în Timișoara devenind conducătorul Școlii Libere de Pictură, școală nou înființată de Gallas Ferdinand și Varga Albert. A expus zeci de lucrări (portrete, multe lucrate în cărbune, care reprezentau fețe de cerșetori, schilozi, nebuni) în țară, la Timișoara, București, Cluj-Napoca, Arad. A lucrat ca profesor la Școala de Arte Frumoase din Timișoara (1934), iar din anul 1957 ca profesor la Liceul de Artă Plastică din același oraș. În perioada 1951-1955 a fost primul președinte al Filialei Timișoara a Uniunii Artiștilor Plastici.

NICOLAE TONITZA (13.03.1886, Bârlad - 27.02.1940, București)

Pictor, grafician și caricaturist român, a urmat Școala Primară de Băieți și Gimnaziul „Manolache K. Epureanu” din Bârlad, apoi Școala de Arte Frumoase din Iași (1902), avându-i ca profesori pe Gh. Popovici și Emanoil Bardasare. În 1908 pleacă în Germania, unde urmează Academia Regală Bavareză de Arte Frumoase, azi Academia de Arte Frumoase din München, la clasa prof. Hugo von Habermann. A lucrat de profesor de desen la Liceul Militar din Iași, redactor la ziarul „Iașul” și profesor de pictură la Academia de

Arte Frumoase din Iași, unde în anul 1937 devine director. Expune lucrări în țară, la București (94 de picturi și desene) și străinătate (Bienala de la Veneția - 1924), dar și picturi în bisericile din Scorțeni, Siliște, Poieni, Văleni etc.)

ELENA POPEA (15.04.1879 Brașov - 19.06.1941, București)

A urmat școala la Brașov, a studiat filologia la Leipzig și apoi pictura la Berlin și München, unde i-a avut profesori pe Angelo Jank, Jordan Jakob și Carline Kempter, iar după război la Paris cu prof. Lucien Simon și la Academia Particulară de Pictură din Montparnasse cu Andre Lhote. A debutat în 1905 la Expoziția Națională organizată de Societatea Astra la Sibiu. A expus lucrări de pictură atât în țară (București, Cluj, Tinerimea Artistică și Salonul Oficial), cât și în străinătate la Paris (salnul independenților), Londra (Galeriile Claridge) și Amsterdam. Picturile sale sunt expuse la Muzeul Național de Artă al României, Muzeul Național Brukenthal din Sibiu, Muzele de Artă din Brașov, Cluj Napoca, Constanța, Ploiești.

GHEORGHE NAUM (17.04.1907, Brăila - 15.05.1968)

Pictor și gravor român, a urmat Școala de Arte Frumoase din București la Secția de Gravură cu prof. Gabriel Popescu, desenul cu Constantin Artachino și Frederic Storck, iar pictura cu George Demetrescu Mirea și Camil Ressu. Prima sa expoziție personală a avut loc în 1929 la Salonul pentru Desen și Gravură, unde a expus peste 71 de lucrări. Dintre cele 35 de tablouri expuse la expoziția din 1934 peste 25 reprezentau peisaje din Portul Brăila. A obținut 5 premii la saloanele oficiale din partea Ministrului Cultelor și Artelor. A lucrat ca profesor la Școala Populară de Artă din Brăila, iar în perioada 1950-1954 a fost primul director al Pinacotecii din Brăila. În 1951 a devenit membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România.

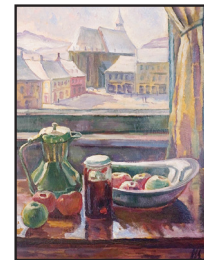

HANS EDER (19.04.1883 Brașov - 5.11.1955, Brașov)

Pictor român, de origine sas, a început să studieze pictura în atelierul lui Friedrich Miess, Arthur Coulin și Fritz Miklos,

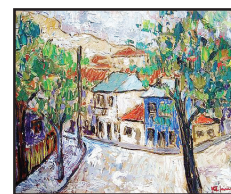
apoi în perioada 1903-1908 a studiat la Școala de Pictură la München a lui Hugo von Haberman, la Paris la Școala-Atelier „La Palette” a lui Lucien Simon și în Belgia la Bruges. După Primul Război Mondial pleacă la Viena, unde împreună cu Felix Horta înființează o școală de artă. A activat ca profesor de desen în Austria, la Salzburg. După 1924 a participat regulat la saloane oficiale expunând frecvent la expoziții din București, Brașov, Sibiu. Lucrările sale se află la muzee din București, Cluj, Brașov și la Biserica Neagră din Brașov.

GEORGE ȘTEFĂNESCU-RÂMNIC (20.04.1914 Plăginești, Râmnicu-Sărat - 29.10.2007, Ludinghausen, Germania)

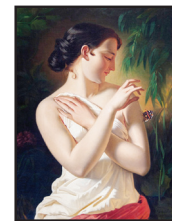
Pictor și scenarist român, a urmat liceul la Râmnicu-Sărat, în vacanțe lucrând ca ucenic al unui pictor de biserică. Apoi a urmat Academia de Arte Frumoase din București la clasa prof. Nicolae Dărăscu. Debutează în pictură cu lucrarea „Natură moartă cu mușcată”. În timpul stagiului militar expune lucrări de grafică și pictură într-o librărie din Craiova, iar apoi urmează cursuri de pictură în atelierul „Zapan”, unde îl are ca profesor pe Lucian Grigorescu. A lucrat ca director al Laboratorului „Filmul Popular”. Opera de artă (selectiv): Peisaj la Balcic, Trei țărânci, Magicianul verde, Natură moartă cu pește.

GHEORGHE PANAITEANU-BARDASARE (22.04.1816 Burdujeni, Botoșani - 9.11.1900, Iași)

Pictor și grafician român, a urmat Academia Mihăileană din Iași, unde l-a avut ca profesor pe Giovanni Schiavoni, apoi Academia de Arte Frumoase din München. În 1860 a revenit în țară și a pus bazele învățământului superior de artă, înființând Școala de Arte Frumoase din Iași. Împreună cu Gh. Asachi și M. Kogălniceanu a fondat Pinacoteca Națională din Iași, la conducerea căreia a fost numit. A avut marele merit în formarea unor mari artiști: Octav Băncilă, Ludovic Basarab. Opera de artă (selectiv): Femeia cu fluturele, Portretul lui P. Lochmann, Portret de bavareză.

(sursa: wikipedia)

Emil MANZUR

ROMÂNIA, ANUL 2045

(Episodul 14)

Silviu LAZĂR

Centrul de lansare de la Găgeni avea o problemă uriașă. Lipsea motorina de la Kamaz care dădea impulsul dinamului. Inginerul de la pupitrul de comandă, Pompiliu Aghiasmă avu o idee salvatoare.

- Bă, se adresa întregului centru de comandă, câți aveți Logan 1.5 Dcl? Din ăla pe motorină, da?

Se auziră voci din fundal, gen „Eu șefu”, „Și eu șefu”, „Am motorină la Logan”. Pompiliu era mulțumit.

- Faceți dracului chetă printre voi și adunați 25 de litri de motorină. Sunt esențiali pentru lansare navei.

Fiecare a fugit să sugă cu furtunul din rezervor. Unii erau mai șmecheri, aveau pompă ce se amorsa din mână, avea un burduf de mână, luată la reducere de la Kaufland. Cel puțin ăștia nu își băgau motorină în gură...

În fine, cu mare scandal și promisiuni de mărire de salariu din partea lui Pompil-

iu, se adunară cei 25 de litri de motorină. Odată strânși, au fost băgați în rezervorul Kamaz-ului și s-a început noua inițiere de lansare.

- Rezervorul e plin, putem porni lansarea, zise Pompiliu către restul centrului de comandă.

Mirel, Mărioara și Todoran asudau în cojoace. Era nedrept pentru ei. Enervat, Todoran apăsa butonul de comunicare cu centrul de comandă de la stația de lansare:

- Paștele mării voastre, asudăm în cojoace, aveți motorină ca să putem porni dinamul?

- Da, domnule Todoran, zise Pompiliu, avem rezervorul plin acum, putem porni inițierea de lansare!

- Pornește-o dracului o dată că murim de cald aici!, răcni Todoran.

- Da, domnule comandant, acum pornim procedura de inițiere. Rezervorul este plin, vă asigur. Echipaj din centrul de comandă, fiți pregătiți! 5, 4, 3, 2, 1, lansare!

Un mare fâs din nou. Sărise o siguranță, cea fabricată de uzinele din Argeș...

SERIAL VIRTUAL

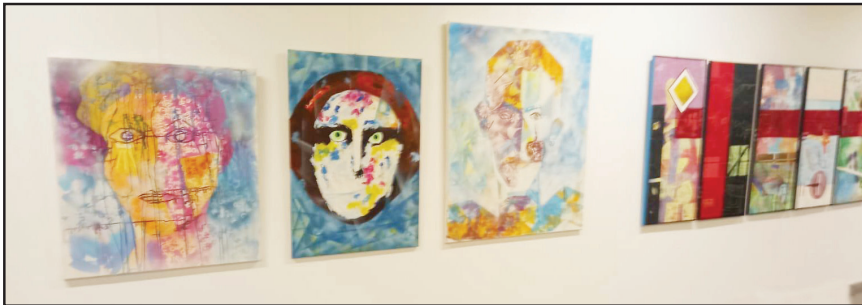
EXPUNERE CU ÎNSCENĂRI VIZUALE ȘI ENUNȚURI

Marius DRĂGHICI

Doi pictori gorjeni, Florin Preda Dochinoiu și Florin Alexandru Preda, tată și fiu, au fost invitați la Râmnicu Vâlcea pentru a-și expune lucrările în Galeriele Pasaj Cozia 1 și 2. Vernisajul expozițiilor „Înscenări vizuale” și „Enunțuri” a avut loc vineri 12 aprilie 2024, la ora 17.00, sub patronajul Filialei Râmnicu Vâlcea a Uniunii Artiștilor Plastici din România, în parteneriat cu Primăria Municipiului Râmnicu Vâlcea și cu UAP din România. Curatorul Gheorghe Dican, președintele Filialei Rm. Vâlcea a UAP împreună cu Gabriela Popescu, critic de artă, au arătat iubitorilor de frumos mesajele pe care artiștii au dorit să le transmită prin intermediul picturilor prezentate. Este evidentă la Florin Preda Dochinoiu, fost polițist, preocuparea de „a acorda încredere tinerilor și de a fi ajutați să crească sănătoși într-un mediu propice acțiunii de creație”, a subliniat curatorul. Des-

pline de implicații filozofice și religioase”, ne-a vorbit criticul de artă G. Popescu, încadrând stilul artistului într-un suprarealism expresionist târziu combinat cu o cromatică deosebită ca rezultat al modificării și intensificării culorilor. Raportarea la mitologia și la tradițiile populare, cu precădere din zona Olteniei este alăturată lucrărilor cu metamorfozarea codului de bare ce simbolizează inovațiile tehnologice. Grafica și pictura lui F. P. Dochinoiu este apreciată în țară, dar și în Franța, Italia, Brazilia, Liban, Austria, Cuba, SUA, Slovenia și Republica Moldova, fiind inclusă în multe colecții particulare. Fiul său, Florin A. Preda, cunoscut drept PAF, are o abordare abstractă în care este necesară citirea compozițiilor și descifrarea lor, având un sens literal, pornind de la literele alfabetului sau de la semnele matematice pe care le îmbină cu efectele cromatice. „Ajunge astfel, constată criticul de artă G. Popescu, să îmbine semnul scris, uneori simplu imprimat pe plăcuțe de înmatriculare sau a unor șabloane, cu trimitere la grădinile Zen japoneze, imaginea pauzei, a liniștii esențiale pentru definirea cuvântului”. Artist plastic din generația tânără, ce utilizează hârtia sau pânza într-o concepție originală, post/transmodernistă, PAF ne transmite mesajul său artistic influențat și de vocația pentru jurnalism. Invitația pe care o lansează cei doi artiști vizuali, tată și fiu, pentru a le admira lucrările expuse este valabilă până miercuri 8 mai 2024.

pre maniera personală a pictorului, de „explorare în profunzime insolubilă a subconștientului prin alegorii

TRAISTA CU PLANTE MEDICINALE

Planta medicinală denumită „leac universal”, întâlnită foarte des după ierni bogate în zăpadă și primăveri cu multă umezeală este

MUȘEȚELUL

Matricaria chamomilla sau mușețelul, plantă numită popular mamoriță, romaniță, romască, are efect sudorific, antispasmodic, calmant, antiinflamator și dezinfectant. De asemenea, are proprietăți antihistaminice, tonice și imunostimulatoare.

Indiferent de forma sub care este administrat, mușețelul este folosit cu succes în ameliorarea simptomelor provocate de diverse afecțiuni, de la ulcer și indigestie, până la hemoroizi, anxietate sau probleme digestive.

Proprietăți și beneficii: remediu pentru tulburările de somn; benefic pentru anxietate și insomnie; dezinfectant natural; efect antioxidant și antiinflamator; remediu în caz de migrene; calmează spasmele și durerile abdominale; îmbunătățește digestia; efect antiaging; menține sănătatea cavității orale; adjuvant în congestia nazală.

Ana-Maria LAZĂR

Constantin Zărnescu este autorul acestei propuneri de monument în Râmnicu Vâlcea.

„Noi trebuie să vorbim întotdeauna despre cele două trăsături fundamentale ale românilor din acest spațiu: latinitatea și statalitatea! păstrarea statului!” (Răzvan Theodorescu, *Cultura vâlceană nr 143*, pag. 6, „MIRCEA CEL BĂTRÂN-600 DE ANI DE LA MUTAREA ÎN ÎMPĂRĂȚIA LUI DUMNEZEU, 1418-2018”)

Compoziție foto P. Cichirdan

Ziar de cultură realizat de Asociația ECOSTAR 21 Editura INTOL - PRESS, prin SC INTOL SRL și S.C. Tincont S.R.L.

Director: Petre CICHIRDAN
Seniori editori: Arhim. Veniamin MICLE
Constantin ZĂRNESCU
Mihai SPORIȘ
Al Florin ȚENE
Ștefan DUMITRESCU
Ioan DURĂ

Minori editori: Simon-Peter KIS
Redactor și tehnoredactor Intol Press on line:

Bogdan CICHIRDAN
Ana-Maria LAZĂR
Leontina RUS

Redactori:

Colaboratori, publiciști (și fotoreporteri):
Felix ȘIMA
Emil MANZUR (coresp. Timiș)
Carmen Lidia GORUNESCU
Simona Maria KIS
Ioana Florentina IANA
Gheorghe SPORIȘ
Tanța TĂNĂȘESCU
Silviu LAZĂR
Ilie GORJAN
Ana VASILE
Marinela BELU-CAPȘA
Ion TALPOȘ
Ligia NICOLESCU
Cristian Ovidiu DINICĂ
Mircea VASII
Dragoș COMĂNESCU

Tehnoredactare computerizată: Ana-Maria LAZĂR

Adresa: Calea lui Traian 169, bl. 5, sc. E, ap. 3

Tel./Fax: 0250.736615, 0350.401254, 0746.029824

E-mail: cichirdan@yahoo.com

Parteneri media: www.culturaarsmundi.ro

Preț: 3 lei

APEL ARGEȘENI! VÂLCENI! SIBIENI!

AVEM TREI OBIECTIVE COMUNE ÎN ACEST PREZENT
PRIN CARE PUTEM TRANSFORMA VALEA OLTULUI ÎN RAI PE PĂMÂNT:

- CALE FERTATĂ DUBLĂ, ELECTRIFICATĂ, MARFĂ ȘI CĂLĂTORI, ÎNTRE: PITEȘTI- CURTEA DE ARGEȘ-RM. VÂLCEA-SIBIU
- RÂMNICU VÂLCEA-PUNCT NODAL DE MARFĂ PE CALEA FERATĂ
- SĂ FACEM AUTOSTRADĂ SPRE SIBIU ȘI PITEȘTI CU RAMIFICAȚII LA CĂLIMĂNEȘTI, OLĂNEȘTI, GOVORA, OCNELE MARI
- DN 7-CALE REGALĂ ÎNTRE EUROPA DE EST ȘI EUROPA CENTRALĂ ȘI DE VEST
- DECOLMATAREA SAU REAMENAJAREA LACURILOR DE PE OLT

NOTĂ

Ziarul apare cu 16 pagini și respectă Legea 186/2003! Ziarul se adresează cetățenilor cu diverse preocupări culturale de la sat și de la oraș. Articolele, grafica, fotografiile nesemnate aparțin editorului. Autorii păstrează responsabilitatea conținutului.

Revistă apărută cu sprijinul edililor vâlțeni care iubesc cultura scrisă și al Arhiepiscopiei Râmnicului.

PDF în <http://www.culturaarsmundi.ro> și tipărit la Tg. Jiu, 28 aprilie 2024